



# Miehittämättömän ilmailun pelko mediassa syksyllä 2022

Mikael Turkki mAMK 2023

10/2023

Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyö / AMK

## **ESIPUHE**

Tämän pitkän ja antoisan matkan kulkeneena, haluan osoittaa erityisen kiitoksen perheelleni, joka jakoi poissaolevaa erakoitumistani ja ymmärtäväisesti kannusti kaikin tavoin pinnistelyissäni. Samoin haluan kiittää ohjaajiani Päivi Salmista ja Elina Isokallio-Hellmania ymmärtäväisyydestä tutkimusmenetelmää kohtaan ja kaikesta saamastani ohjauksellisesta tuesta. Merkittävin kiitos kuuluu kuitenkin poliisiammattikorkeakoulun kirjaston informaatikko Anna-Riitta Leppäselle, jota ilman tätä työtä ei kuitenkaan koskaan olisi syntynyt, enkä olisi koskaan löytänyt kehysanalyysia tutkimusmenetelmänä.

# TIIVISTELMÄ

**Mikael Turkki: Miehittämättömän ilmailun pelko mediassa syksyllä 2022**

**Opinnäytetyön muoto:** Laadullinen opinnäytetyö toteutettu kehysanalyysia käyttäen

**Julkisuusaste:** Julkinen

**Ohjaajat:** Päivi Salminen ja Elina Isokallio-Hellman

**Tutkinto:** Poliisi (AMK)

---

Tässä AMK opinnäytetyössä tutkitaan dronejen käytöstä uutismediassa käytettyjä kehyksiä ja myös sivutaan niiden vaikutusta ihmisten reaktioihin, erityisesti mahdolliseen pelkoon. Kehysanalyysia käytetään menetelmänä tavalla, jossa kehysten tunnistaminen on itsessään tutkimustulos. Aineistoni koostui 43 uutisesta, jotka julkaistiin verkkouutisina neljässä suurimmassa suomalaisessa mediatalossa loppuvuonna 2022. Analyysissa tunnistetaan neljä keskeistä kehystä: asiantuntijuiden kehys, ihmisten kehys, konfliktin kehys ja sosiaalinen kehys. Asiantuntijuuden kehyksessä uutisoinnissa korostetaan asiantuntijoiden roolia dronejen torjunnassa ja lainsäädännön tuntemusta. Asiantuntijat pyrkivät tiedottamaan yleisölle turvallisesta dronejen käytöstä ja väärinkäytön mahdollisista riskeistä. Myös erilainen asiantuntijuus, kuten tekniseen osaamiseen ja tiedustelullisiin elementteihin liittyvä uutisointi näyttäytyy tässä kehyksessä. Ihmisten kehyksessä keskiössä ovat yksilöiden kokemukset ja toimet dronejen ympärillä, joko toimijoina tai havainnoijina. Uutisissa kuvataan ihmisten huolia ja reaktioita, erityisesti niitä, jotka liittyivät dronejen käyttöön kriittisten kohteiden lähellä. Uutiskommenteissa toistuvat uhka ja sen muodostama pelko. Konfliktin kehyksessä tarkastellaan Venäjän ja länsimaiden välisiä jännitteitä dronejen käytössä tiedustelutarkoituksiin. Uutisissa korostuu valtioiden välinen konflikti ja turvallisuusuhat, sekä niiden mahdollinen kasvaminen ja leviäminen laajemmiksi. Sosiaalisen kehysten uutisoinnissa tarkastellaan dronejen vaikutuksia yhteiskuntaan ja sen toimintoihin. Uutisissa kuvataan yhteisön ja viranomaisten vuorovaikutusta, sekä myös median roolia tietojen oikeellisuuden varmistamisessa. Analyysi osoittaa, että erilaiset kehykset heijastavat erilaisia näkökulmia, tapahtumia ja reaktioita dronejen käyttöön liittyen. Ymmärtämällä näitä kehyksiä voidaan hahmottaa paremmin, miten uutisointi vaikuttaa yleisön reaktioihin ja pelkoon. Tutkimustulos auttaa lisäämään ymmärrystä siitä, kuinka mediassa esitetyt kehykset voivat muokata yleisön käsityksiä ja tuntemuksia.

**Sivumäärä:** 30

**Tarkastuskuukausi ja vuosi:** 11/2023

**Avainsanat:** kehysanalyysi, mediatutkimus, miehittämättömät ilma-alukset, pelko.

Lisää tekstiä napsauttamalla tätä.

# ABSTRACT

**Authors:** Fear of Unmanned Aviation in the Media in Autumn 2022

**Type of thesis:** A Qualitative Thesis Conducted Using Frame Analysis

**Publicity:** Public

**Supervisors:** Päivi Salminen ja Elina Isokallio-Hellman

**Degree:** Bachelor of police services

---

In this Bachelor's thesis, the use of drones in the media is examined through frames employed and their impact on people's reactions, especially potential fear. Frame analysis is utilized as a method where identifying the frames themselves constitutes a research outcome. The material consists of 43 news articles published online by four major Finnish media houses in late 2022. Four key frames are identified in the analysis: the expertise frame, the human frame, the conflict frame, and the social frame.

In the expertise frame, the reporting emphasizes the role of experts in drone control and their knowledge of legislation. Experts aim to inform the public about the safe use of drones and potential risks of misuse. Different forms of expertise, such as technical skills and intelligence-related elements, are also portrayed in this frame. The human frame focuses on individuals' experiences and actions around drones, either as operators or observers. The news depicts people's concerns and reactions, particularly those related to drone use near critical targets. Threat and the resulting fear are recurring themes in news comments. The conflict frame examines tensions between Russia and Western countries regarding the use of drones for intelligence purposes. The news emphasizes interstate conflict and security threats, as well as their potential escalation and spread. In the social frame, the reporting explores the impact of drones on society and its functions. The news describes the interaction between the community and authorities, as well as the media's role in ensuring the accuracy of information. The study shows that various frames offer diverse views on drone use, impacting public reactions and fear. Recognizing these frames provides insights into media's influence on audiences. This research enhances understanding of how media-framing shapes public perceptions and emotions.

**Pages:** 30

**Month and year of review:** 11/27

**Keywords:** frame analysis, media studies, unmanned aerial vehicles, fear.

# 1 SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	DRONE KÄSITTEENÄ JA ILMIÖNÄ.....	3
3	TUTKIMUSMENETELMÄ .....	5
4	KEHYSANALYYSI.....	7
5	TUTKIMUSAINEISTO JA TYÖN RAJAUS .....	10
6	KEHYSTÄMINEN .....	13
6.1	Asiantuntijuuden kehys .....	13
6.2	Ihmisten kehys .....	15
6.3	Konfliktin kehys .....	17
6.4	Sosiaalinen kehys .....	18
7	TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET .....	20
8	POHDINTAA.....	23
	LÄHTEET .....	27

# 1 JOHDANTO

Venäjä aloitti 24.2.2022 YK:n peruskirjaa ja kansainvälistä oikeutta rikkovan hyökkäyksen Ukrainaa vastaan. Hyvin pian eri mediat välittivät maailmalle kuvaa siitä, kuinka droneja käytettiin luovasti hyväksi sodankäynnissä molemmin puolin, mutta erityisesti ukrainalaisten erilaisten miehittämättömien ilma-alusten käyttö hyökkääjää vastaan sai suurta huomiota ja julkisuutta.

Ukrainan sodan jatkuessa erilaiset viranomaisten havainnot Venäjän tiedustelutoimista ja EU-maiden vastatoimista saivat myös tavallista enemmän julkisuutta mediassa, joka lisäsi kansalaisten yleistä tietoisuutta aiheesta. Yhtenä erityisenä piirteenä eri maissa, mutta erityisesti Norjassa lyhyessä ajassa syksyllä 2022 otettiin kiinni dronen lennättäjiä epäiltynä vakoilutarkoituksista kriittisen infran tai muuten strategisesti tärkeiden kohteiden ympäriltä. Norjassa jopa suljettiin aiheen vuoksi lentokenttiä. Näillä tapahtumilla oli merkittäviä heijasteita myös Suomessa tapahtuvan uutisoinnin määrälliseen kasvuun. Sen kaltaiset otsikot, kuin Iltalehti.fi artikkelissa 20.10.2022 ”Norjassa on lisätty turvatoimia sabotaasin varalta” ja Iltalehti.fi artikkelissa 25.10.2022 ”Mitä Norjan ilmatilassa tapahtuu?” sekä Päivänlehti.fi artikkelissa Poliisi seuraa drone-havaintoja – ”Ei ole rikosepäilyjä lennokkien lennättämisestä lentokieltoalueilla” 22.10.2022 olivat lokakuussa yleisiä.

Vuoden 2022 alusta elokuun 18. päivään mennessä Suomessa oli kirjattu 32 ilmoitusta poliisin rikosilmoitusjärjestelmään erilaisista miehittämättömään ilmailuun liittyvistä rikkomuksista. Näistä seitsemän oli johtanut sakkoihin. Eniten oli ollut ilmailusääntörikkomuksia eli oli lennätetty dronea lentokieltoalueella tai ihmisten päällä. Näitä tapauksia oli ollut 18. Nämä luvut ilmenevät poliisiammattikorkeakoulun ylikomisario Sami Hätösen YLE:n toimittamasta haastattelusta. (Poliisi joutuu puuttumaan droonien lennättämiseen vain harvoin: ”Odotimme, että ongelmia tulee enemmän”, Yle.fi 18.8.2022.)

Edellä mainitun lisääntyneen uutisoinnin jälkeen näiden havaintojen ja poliisin kirjaamien ilmoitusten määrä moninkertaistui todella lyhyessä ajassa Suomessa vuoden 2022 loppupuoliskolla. Esimerkiksi Iltasanomat kirjoittaa aiheesta 22.10.2022: Ajoittain uhkaavalta tuntuva maailmantilanne on valpastuttanut suomalaiset raportoimaan nyt ennätysahkerasti poliisille lennokkihavainnoistaan. Lokakuussa droneista on tullut lähes yhtä paljon erilaisia ilmoituksia poliisille kuin tammi–syyskuussa yhteensä. Samassa artikkelissa kerrotaan myös, että erilaisia kriittisten kohteiden lähellä tehtyjä havaintoja on tullut runsaasti eri puolilla Pohjoismaita Itämerellä syyskuun lopulla tapahtuneiden Nord Stream -kaasuputkien räjähdysten jälkeen. (Dronehavaintoja tulee nyt ennätys-tahtia – toimi näin, jos näet jotain epäilyttävää, is.fi 22.10.2022).

Keskusteltuani alustavasti aiheen ympärillä eri asiantuntijoiden kanssa maaliskuussa 2023, kiinnostukseni aihetta kohtaan lisääntyi. Kiinnostuin aiheesta erityisesti ilmiönä. Olen toiminut poliisin UAS-kauko-ohjaajana ja yksikköni kouluttajana vuodesta 2017 ja poliisi-ilmailu sekä miehittämätön

Ilmailu on sillä tavalla hieman tuttua. Aiheen ympärillä tehty uutisointi välitti kansalaisille jonkinlaista mielikuvaa, joka mahdollisesti koettiin uhkana. Konkretisoituivatko nämä uhat ja miten uutisointi ja havainnointi muuttuivat uutisoinnin ja tietoisuuden lisääntyessä? Tarkoittaako havaintomäärien kasvu sitä, että lentoja olisi tehty tavallista enemmän, vai onko kansalaisten aktiivisuuden lisäksi myös poliisi tehostanut valvontaansa?

Vuoden 2022 lopussa Traficomien ylläpitämässä dronetoimijarekisterissä oli noin 15 000 droneoperaattoria ja 19 250 kauko-ohjaajaa, joilla ei ole rajoitusta dronejen määrässä. Rekisteröimättä jäävät ne, jotka lennättävät alle 250 grammaa painavia kamerattomia tai leluiksi luokiteltuja droneja. Lainsäädäntö ei tee eroa harrastus- ja ammattikäyttöön tarkoitettujen dronejen välillä. Ilmatilaloukkausten määrä pysyi tasaisena vuodesta edelliseen, kuten Traficomien saamista poikkeusraporteista käy ilmi. Tarvittaessa Traficom voi nopeasti muodostaa alueellisen kieltämis- tai rajoitusalueen turvallisuusviranomaisten pyynnöstä. Tämä tehtäisiin virka-apuna. (Traficom.fi ja Traficomien johtava asiantuntija Olli Ahtola Is.fi artikkelissa "Dronehavaintoja tulee nyt ennätys-tahtia – toimii näin, jos näet jotain epäilyttävää" 26.10.2022).

Droneihin liittyvää tutkimusta on tehty paljonkin viimeisen kymmenen vuoden aikana, mutta pääsääntöisesti ne liittyvät laitteiden erilaisten käyttötarkoitusten mahdollisuuksien käsittelyyn. Valitsemani kulma tutkimukseen on kuitenkin toisenlainen. Valitsin tutkimusmenetelmäkseni kehysanalyysin tarkoitukseni tunnistaa missä kehyksissä miehittämättömä ilmailua käsitellään mediassa. Aihe on hyvin ajankohtainen ja siitä on uutisoitu verraten paljon. Myös PoliAMK:ssa on tehty joitakin dronejen käyttöön, valvontaan ja torjuntaan liittyviä tutkimuksia, joista lähimmäksi omaa aihealuetani ehkä tulee Aki Torniaisen 2018 tekemä AMK-opinnäytetyö Drone uhka! - miehittämättömien lennokkien valvonta ja torjunta (Torniaisen, 2018).

Tässä työssä selvitetään kehysanalyysia menetelmänä käyttäen droneja koskevia uutisia ja niistä löydettävissä olevia kehyksiä ja myös hieman niiden vaikutuksia uutisten tulkintaan. Samoin selvitetään aiheeseen liittyvää käsitteistöä, ja pureudutaan tarkemmin kehysanalyysiin. Aluksi käydään läpi kehysanalyysia muutamien eri tutkijoiden näkökulmista, teoriassa ja käytännön menetelmänä. Sen jälkeen tutkitaan uutisointia osana yhteiskuntaa, jossa elämme sekä sen vaikuttavuutta lukijoiden reaktioihin ja eroja tiedottamiseen käyttäen analyysivälineenä kehysanalyysia.

Päädyin valitsemaan lähteekseni neljän suuren suomalaisen median internetissä verkkojulkaisuissa julkaisemat aiheeseen liittyvät uutiset. Käyn tutkimuksessani läpi kaikki valittujen medioiden uutiset elokuusta joulukuuhun 2023. Eri mediat ovat julkaisseet usein samasyklisesti ajankohtaisiin tapahtumiin peilaten uutisia droneista. Vertaan medioiden välistä uutisointia ristiin, sekä uutisointiin käytettyjen asiantuntijoiden, että viranomaisten viestintää uutisen yhteydessä.

Tämän tutkimuksen tutkimuskysymykset ovat:

1. Millaisissa kehyksissä suomalaisissa medioissa käsitellään droneja koskevaa uutisointia?

2. Miten dronejen tuomaa uhkaa ja pelkoa käsitellään näiden kehysten sisällä?

## 2 DRONE KÄSITTEENÄ JA ILMIONÄ

Drone eli drooni eli RPAS (Remotely Piloted Aircraft System) eli UAS (Unmanned Aerial System) tuli laajemmin kansalaisten käyttöön 2010-luvulla, kun kaupallisia laitteita alkoi tulla markkinoille saataville ja niiden hinnat olivat ominaisuuksiin nähden sangen maltillisia. Käytän tässä työssä yleisintä termiä pienehköstä kaupallisesta tai harrastuskäytössä olevasta laitteesta, eli dronea, joka on myös muotoutunut puhekielessä jonkinlaiseksi yleisnimeksi näille laitteille. Poliisi- ja yleisesti viranomaiskäytössä laitteista käytetään UAS-lyhennettä. Kuvassa 1 tyypillinen drone ilmassa. Kuvan drone on malliltaan DJI Matrice 30.



Kuva 1. Tyypillinen drone ilmassa

Kuva: Mikael Turkki

Erilaiset harraste- ja ammattilaisryhmät ottivat laitteet nopeasti käyttöönsä ja alkoivat hyödyntää niitä omassa tarkoituksessaan. Harmittomimmillaan niiden käyttö liittyi vain turistityylisten kuvien ottamiseen erilaisesta uudesta näkövinkkelistä ilmasta. Ammattikäytössä se levisi välineenä nopeasti erilaisten medioiden kuvantuotannon apuvälineeksi. Myös poliisi ja muut viranomaiset tunnisti-  
vat mahdollisuuden oman toimintansa kehittämisessä. Viranomaiset ja ammattilaiset muutenkin käyttävät yleensä kehittyneempää kalustoa, joissa toiminta-aika ja tavarankuljetuksen kantokyky voivat olla huomattavastikin suurempia, kuin yleisemmissä kaupallisissa laitteissa.

Aluksi toiminta oli melko vapaata ja säännöstelemätöntä. Ilmailualan sääntely perustuu keskeisesti kansainvälisiin sopimuksiin. Keskeisin ilmailua koskeva kansallinen säädös on Ilmailulaki (864/2014), jota noudatetaan ilmailussa Suomen alueella, jollei Euroopan unionin asetuksesta tai Suomea sitovasta kansainvälisestä velvoitteesta muuta johdu. Harrastajamäärät nousivat nopeasti ja niiden myötä myös potentiaalisia riski- ja vaaratilanteita tuli myös viranomaisten tietoon.

Lainsäädäntö oli myös väistämättä vanhentunutta monelta osin uuden ilmiön edessä. Viranomaiset kuitenkin pyrkivät tunnistamaan etukäteen esimerkiksi suurissa yleisötapahtumissa tulevia riskejä ja puuttumaan sellaiseen preventiivisesti ohjeistamalla, sekä olemassa olevaa lainsäädäntöä toisinaan mielikuvituksellakin höystettynä tulkiten vaaralliseen toimintaan puuttumalla. Ilma-aluksen kulkuun puuttumisesta on säädetty Ilmailulain 167 §:n 1 momentissa.

Muutamissa maissa otettiin nopeastikin käyttöön kansallisia dronelakeja, joilla toimintaa säänneltiin enemmän. Suomessa Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi oli antanut määräyksen OPS M1-32 kauko-ohjatun ilma-aluksen ja lennokin lennättämisestä eli niin sanotun RPAS-määräyksen (Remotely Piloted Aircraft System). Koko EU:n alueella yhtenäinen sääntely tapahtui, kun koko EU:n dronelennättämisen yhtenäistävä EU:n droneasetus 2019/947 tuli voimaan 31.12.2020. Sen mukaan kaikkien yli 250 grammaa painavia tai kamerallisia droneja käyttävien, niin harrastus- kuin yritystoiminnassa, pitää rekisteröityä, perehtyä dronejen lennättämisen ja pääsääntöisesti suorittaa koe. Rekisteröitymisvaatimuksen ulkopuolelle jäivät käytännössä ainoastaan käyttäjät, jotka lennättävät alle 250 g painavia droneja, joissa ei ole kameraa tai muuta henkilötietojen tallennukseen kykenevää anturia, sekä sellaisten miehittämättömien ilma-aluksien käyttäjät, jotka lennättävät EU-direktiivissä tarkoitettuja leluja, tai alle 1 kg painavia siimalennokkeja. (Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/947).

Asetuksen voimaan tulon jälkeen määrättiin siirtymäaika, joka kesti käytännössä helmikuuhun 2022. Sen jälkeen käytännössä kaikkien dronea lennättävien harrastajien ja ammattilaisten on pitänyt rekisteröityä Traficomille ja suorittaa verkossa tehtävä teoriakoe. Lisäksi jos dronea aikoo lennättää taajamissa, vaatii se teoriakokeen lisäksi lisäkokeen, joka suoritetaan valvotuissa olosuhteissa. Melkoinen muutos, kun lennokin lennättäminen oli ennen lähes sääntelemätöntä ja vapaata ihan omaksi iloksi.

Poliisi ei kuitenkaan valvo ilmatilaa yleisellä tasolla aktiivisesti ja järjestelmällisesti dronejen käytön vuoksi. Yleensä poliisi puuttuu toimintaan joko yleisöilmoituksesta tulleesta havainnosta tai sitten esimerkiksi erityiseen tapahtumaan liittyvän valvonnan yhteydessä. Tuolloin ilmatilalle on voitu haakea tilapäinen lentokieltoalue. Pysyviä lentokieltoalueita taas on esimerkiksi vankiloiden, lentokenttien, sotilaskohteiden, ydinvoimaloiden ja Helsingin hallintokortteleiden ympärillä. Näistä kielloista ja rajoituksista säädellään erikseen Ilmailumääräys OPS M1-29 UAS-ilmatilavyöhykkeistä.

Drone on yksinkertaistaen kamera, joka lentää. Niinpä se mahdollistaa myös esimerkiksi erilaisten kotirauhan rikkomisiin ja salakatseluun liittyviin rikkomuksiin syyllistymisen helposti, usein myös

ajattelemattomuuden takia. Hieman samankaltaisiin asioihin joudutaan puuttumaan esimerkiksi mökkien valvontaan käytettyjen riistakameroiden suuntaamisessa. Kuten Hallituksen esityksessä todetaan, miehittämättömiä ilma-aluksia voidaan käyttää useiden rikoslaisissa (39/1889) rangaistaviksi säädettyjen tekojen tekemisessä tai niiden valmistelussa. Erityisesti tämä koskee sellaisia lennokkeja ja miehittämättömiä ilma-aluksia, jotka on varustettu katseluun tai kuunteluun soveltuvilla laitteilla (Hallituksen esitys HE 223/2018, 2.1.5 Rikoslaki).

Nykylainsäädännön mukaiset keskeisimmät voimassa olevat säädökset ovat siis EU:n droneasetuksessa 2019/947 ja Ilmailumääräyksessä OPS M1-29 UAS-ilmatilavyöhykkeistä. Lainsäädäntö linkit niihin löytyvät vaivattomimmin Traficom:n sivuilta ([traficom.fi](http://traficom.fi)). Sieltä ja matkapuhelimiin ladattavasta Aviamaps kartasta on myös helposti, nopeasti ja ajantasaisesti saatavissa pysyvät ja väliaikaisesti rajoitetut lentokieltoaluekartat. Lisäksi on tietysti muistettava, että kaikkien dronenkäyttäjien tulee rekisteröityä ja perehtyä dronejen lennättämistä koskeviin sääntöihin ja suorittaa koe. Rekisteröinnistä ja kokeesta vapautuvat ainoastaan ne, jotka lennättävät alle 250 g painavia kamerattomia tai leluiksi määritellyjä droneja. Rekisteröitymisen ja kokeen pääsee tekemään helpoimmin Traficom:n [droneinfo.fi](http://droneinfo.fi)-sivuston tai Fintraffic.fi-sivuston dronepalveluiden kautta.

Nykyinen poliisilain 11a § (PoL11 a § (26.6.2020/540) Miehittämättömän ilma-aluksen kulkuun puuttuminen) antaa poliisimiehelle myös oikeuden ottaa ilmailulain 2 §:n 21 kohdassa tarkoitettu miehittämätön ilma-alus tilapäisesti haltuun, estää sen käyttö tai muutoin puuttua sen kulkuun, jos se on välttämätöntä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, rikosten ennalta estämiseksi tai jo aloitetun rikoksen keskeyttämiseksi, erityisten valvontakohteiden vartioimiseksi, poliisitehtävän tai merkittävän valtiollisen tapahtuman turvaamiseksi taikka onnettomuuspaikalla suoritettavien toimenpiteiden tai toimenpiteen kohteena olevan henkilön yksityisyyden suojaamiseksi. (PoL 11a).

Uudistunut sääntely otettiin vastaan ilmailijoiden keskuudessa hieman ristiriitaisesti, kuten esimerkiksi Erillisverkot.fi 28.12.2020 uutisoi julkaisussaan "Drone-laki parantaa ilmailuturvallisuutta" ja vastavuoroisesti Yle.fi 17.12.2021 artikkelissa Droonien lennättämiseen tulee tiukat säännöt – yrittäjä: "Joudumme peruuttamaan lentoja, kun asetuksia ja määräyksiä on mahdoton noudattaa". Lopulta sopeutumisaajan jälkeen ja erityisesti vallitsevassa maailmantilanteessa näyttää siltä, että sekä viranomaiset että käyttäjät ovat tyytyväisiä vallitsevaan lainsäädäntöön.

### **3 TUTKIMUSMENETELMÄ**

Perinteisesti tutkimusstrategiat on jaoteltu kolmeen päätyyppiin. Kokeelliseen eli eksperimentaaliseen tutkimukseen, kvantitatiiviseen eli survey-tutkimukseen, sekä kvalitatiiviseen eli laadulliseen tutkimukseen. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2007, 134.)

Kokeellisessa tutkimuksessa mitataan yhden käsiteltävän muuttujan vaikutusta toiseen muuttujaan. Esimerkiksi tietystä populaatiosta otetaan näyte ja näytettä analysoidaan erilaisten koejärjestelyjen valossa. Kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen tutkimuksen tarkkarajainen määrittely ei ole kovin helppoa tai aina edes aina kovin järkevää. Ne voidaankin nähdä toisiaan täydentävinä eikä niinkään kilpailevina lähestymistapoina tutkimuksen tekoon. Kvalitatiivista tutkimusta voidaan käyttää kvantitatiivisen tutkimuksen esikokeena tai niitä voidaan käyttää menetelminä rinnakkain. Mikäli tutkimuksen tarkoituksena on selvittää vähän tunnettuja ilmiöitä sekä etsiä selitystä tilanteelle tai ongelmaan on tutkimustapana tyypillisesti kvalitatiivinen tutkimus. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa keskeisiä ovat johtopäätökset aiemmista tutkimuksista, aiemmat teoriat sekä se, että havaintoaineisto soveltuu määrälliseen numeeriseen mittaamiseen. (Hirsjärvi ym. 2007, 134–140.)

Kokeellinen tutkimus ei sovellu tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi, koska ei ole olemassa näytejoukkoa, johon voitaisiin kohdistaa kokeita tai analyysia. Valitsemastani aiheesta ei ole tehty laajaa tutkimusta ainakaan suomen kielellä, eikä siitä ole saatavilla suurta määrällistä havaintoaineistoa, joka soveltuisi ilmiön tutkimiseen kvantitatiivisen tutkimuksen avulla. Kvantitatiivinen tutkimus ei siis sovellu ainakaan pelkästään tämän opinnäytetyön tutkimusmetodiksi.

Kvalitatiiviselle tutkimukselle on tyypillistä, että tutkimus on luonteeltaan kokonaisvaltaista tiedonhankintaa. Aineisto kootaan luonnollisissa, todellisissa tilanteissa ja ihmistä suositaan tiedonkeruun instrumenttina. Aineiston hankinnassa käytetään usein laadullisia metodeja. Tällaisia metodeja ovat muun muassa teemahaastattelu, ryhmähaastattelut ja erilaisten dokumenttien ja tekstien diskursiivinen analyysi. (Hirsjärvi ym. 2007, 164.)

Laadullinen tutkimus tulee kysymykseen pääsääntöisesti silloin, kun ilmiötä ei tunneta eli ei ole teorioita, jotka selittäisivät tutkimuksen kohteena olevaa ilmiötä. Laadullisella tutkimuksella pyritään saamaan ymmärrys ilmiöstä eli vastaus kysymykseen: Mistä tässä on kyse? (Kananen 2014, 16.)

Kehyksen (frame) käsite tarjoaa kätevän työkalun mediatutkimuksessa. Se tarjoaa pohjan journalistisen maailman ymmärtämiselle sekä tekstien tuotannon että niiden vastaanoton analyysissa. Kätevän sovellettavuutensa ansiosta kehysanalyysi on helppo ottaa käyttöön tutkijoiden lisäksi myös opiskelijoiden ja toimittajien itseymmärryksen työkaluna. Kehyksen käsite liittyy siihen, miten toimittajat järjestävät informaatiotulvan sovittamalla siihen nopeasti ja rutiininomaisesti tietyt kehykset. Kehyksen tarkoittaa myös sitä, että yksittäinen asia voidaan ympäröidä erilaisilla kehyksillä, mikä muuttaa sen luonnetta. Viestinnässä voimme tietoisesti tai tiedostamatta valita asianmukaisen viitekehyksen asialle, saaden siten sen näyttämään halutulta. (Karvonen 2000, 1.)

Kehyksillä voi tarkastella journalistista maailmaa, ymmärtää tekstien tuottamista ja niiden vastaanottamista. Menetelmää voi käyttää käytännössä, minkä vuoksi se sopii paitsi tutkijoille myös toimittajille ja journalismia opiskeleville. (Grym 2021, 15).

Journalistit käyttävät kehyksiä organisoimaan jokapäiväisen maailman suikaleita, suikaleen ollessa mielivaltaisen viipale tai leikkaus meneillään olevien tapahtumien virrasta (Goffman 1974, 10–11). Kehystämällä tarkoitetaan viestinnän tutkimuksessa prosessia, jossa valikoimalla, poissulkemalla ja erilaisten asiasanojen, termien, käsitteiden ja vaikkapa mottojen avulla muokataan viestinnän tulkintaa. Omassa tutkimuksessani kiinnitin huomiota siihen, että on tietynlainen tiedostettu tai tiedostamaton valinta mitä uutisissa kerrotaan tai jätetään kertomatta. Kehysanalyysi on yhteiskuntatieteellinen menetelmä, jota käyttäväksi on nimetty monenlaisia tutkimuksia. Kehysanalyysi sai alkunsa ihmisten vuorovaikutuksen tutkimuksesta, ja myöhemmin sitä on käytetty myös journalismin tutkimuksessa (Toivanen 2019, 7).

## 4 KEHYSANALYYSI

Kehystäminen on johdettu englannin kielen sanasta frame. Suomen kielessä sillä on useita vastineita, kuten kehys, kehikko, runko, puitteet tai raamit. Tieteellisissä teksteissä käytetään yleisesti termiä kehys tai kehystäminen. Kehystämisestä puhuttaessa voidaan myös käyttää verbejä kuten ympäröidä, muodostaa, järjestää, pukea sanoiksi tai lavastaa. (Karvonen 2000, 1)

Kehystämisen ja kehyksen käsitteen (frame) kehitti sosiologian ja sosiologisen vuorovaikutuksen tutkija Erving Goffman (Goffman, 1974). Hän tutki ihmisten välistä vuorovaikutusta 1970-luvulla. Goffmanin määritelmässä kehys on tukikehikko, jonka avulla asioita käsitetään. Goffmanin teoksen nimi "Frame Analysis: An Essay on the Organization of Experience" vuodelta 1974 kuvastaa jo olennaista: kyse on kokemuksen järjestämisestä ja jäsentämisestä merkityksellisellä tavalla. Goffmanin lähtökohtana on symbolisen interaktionismin käsite "tilannemääritelmä" (definition of the situation), mikä tarkoittaa, että aina kun osallistumme sosiaaliseen tilanteeseen, kohtaamme kysymyksen: mitä tässä oikein on meneillään? (What is it that going on here?). Toimiaksemme asianmukaisesti meidän on ymmärrettävä tilanteen luonne (Karvonen 2000, 2).

Kysymyksen vastaus riippuu siitä, miten vastaaja kokee tilanteen. Kokijan tilanteessa havaitsemat peruselementit ovat siis kehyksiä Goffmanin mukaan (Goffman, 1974). Kaikki tapahtumat, joihin osallistumme, vaativat ymmärtämisen avaimen. Kehys tarjoaa tuon avaimen. Suomennoksesta riippuen ollaan hyvin lähellä laadullisen tutkimuksen peruskysymystä "Mistä tässä on kyse?", jonka Kananen esittää (Kananen, 16).

Arkielämässä tilannemääritelmä voi liittyä siihen, miten tulkitsimme tilanteen, esimerkiksi nähdesämme liikkumattomana makaavan henkilön maassa. Me alamme luoda tilanteelle kehyksiä: Onko henkilö juovuksissa vai onko hän sairastunut? Saattaako kyseessä olla vitsi? Etsimme tilanteesta vihjeitä, jotka vahvistaisivat tietyt tulkinnat. Voi olla, että keskustelemme muiden kanssa tilanteesta

saadaksemme tukea omalle tulkinnallemme. Monimutkaisessa maailmassa meidän täytyy jatkuvasti kysyä, mitä tapahtuu ja miten tilanne määritellään. (Karvonen 2000, 3)

Kehysanalyysin pohjaksi Goffman erotti toisistaan kaksi kehystyyppiä, jotka jakautuvat luonnollisiin ja sosiaalisiin kehyksiin. Luonnolliset kehykset kuvastavat tahdosta riippumattomia tapahtumia, kun taas sosiaaliset kehykset viittaavat enemmän ihmisten valitsemiin ja ylläpitämiin tapahtumiin. Kehyksen muodostumiseen kuuluu valikoiva havaitseminen. Käytännössä siis vuorovaikutuksen osapuolet valitsevat huomion kohteeksi vain ne piirteet, jotka ovat kehyksen kannalta merkityksellisiä (Puroila 2002, 37). Goffmanin määritelmää on kuitenkin arvosteltu epämääräiseksi. Siksi tai jostain muusta syystä hänen alkuperäiseen materiaaliinsa nykytutkimuksissa harvemmin enää viitataan suoraan, vaikka menetelmän kehittäjänä mainitaankin (Korkala 2010, 13).

Kehyksen käsite mahdollistaa väylän tutkia viestinnän vaikutusta ihmisten tietoisuuteen (Entman 1993, 51). Tässä yhteydessä viestinnässä on kyse journalismista ja erityisesti uutisoinnista. Mediatutkimuksessa uutisten kehysanalyysia on käytetty ainakin neljällä eri tavalla:

1. Tunnistettu kehyksiä aineistosta
2. Tutkittu kehysten tuottamisen olosuhteita
3. Tutkittu miten uutiskehykset vaikuttavat kehyksen tulkintaan
4. Tutkittu miten uutiskehykset muokkaavat sosiaalista todellisuutta, kuten julkisia mielipiteitä

(D' Angelo 2002, 48). Tässä työssä käytetään menetelmää lähinnä kuvauksen 1 tavalla, vaikka siinä onkin hentoja sävyjä tapojen 3 ja 4 piirteistä.

Kehykselle, samoin kuin kehysanalyysille on annettu mediatutkimuksessa erilaisia tarkempia ja löyhempiä määritelmiä. Tekstitutkimuksen yhteiskuntatieteelliset menetelmät kehittyvät tutkimuskysymysten ja aineiston mukaan (Horsti 2005, 48). Osa suomalaisista tutkijoista on kertonut käyttävänsä muiden kehittämiä kehysanalyysin keinoja ja määritelmiä vain löyhästi (Horsti, 2005, Väliaverron 1996) tai yhdistellen soveltaen laadullisia ja määrällisiä menetelmiä kehysanalyysissä (Sirkkunen & Haara 2017, 16).

Esa Väliaverron väitöskirjatutkimuksessa metsätuhojen uutisointia on analysoitu kehysanalyysin avulla. Tutkimuksessa käytettiin aineistona 103 suomalaista uutisartikkelia 1980- ja 1990-lukujen vaihteesta, jolloin metsätuhot olivat merkittävä poliittinen aihe. (Väliaverron 1996, 89–71). Vaikka hän suoritti sisältöanalyysin, joka käsitteli muun muassa uutisissa esiintyviä toimijoita, hän hyödynsi myös kehysanalyysiä, jossa hän sovelsi Gamsonin ja Laschin teoreettista tulkintapakettimallia (Väliaverron 1996, 111–113). Väliaverronille kehykset ovat tutkimustulos, kun Gamsonille ja Laschille ne ovat välivaihe (Väliaverron, 1996, 111). Gamson ja Lasch (1983) tutkivat hyvinvointivaltiopoliittikkaa käyttäen tulkintapakettien teoriaansa apuna kehysten määrittelyssä. He tunnistivat esimerkiksi hyvinvoinnin, vapaamatkustajien sekä työtätekevien köyhien kehykset. Kehysten tunnistamiseksi he käyttivät aineistona puheita, todistuksia, tiedotteita ja pamfletteja, sekä näytteitä

lehtiartikkeleista. Tämä eroaa Väliiverrosen tutkimuksesta, jossa hän muodosti tulkintakehikkonsa suoraan media-aineistostaan. (Toivanen 2019,10).

Media rakentaa erilaisia tulkintakehyksiä. Nämä kehykset ovat sanattomia ja tiedostamattomia malleja, jotka järjestävät maailmaa sekä toimittajille että lukijoille, jotka luottavat toimittajien luomiin tilannemääritelmiin. Toimittajat tekevät jatkuvasti valintoja, korostaen ja jättäen asioita huomiotta kirjoittaessaan artikkeleitaan. Tulkintakehykset auttavat toimittajia käsittelemään tietoa nopeasti ja rutiininomaisesti. Ne ovat jatkuvasti käytössä uutistoiminnassa, ja siksi journalismianalyysin on kyettävä kysymään, mikä kehys on käytössä tietystä uutisesta ja miksi juuri se valittiin muiden vaihtoehtojen sijaan. (Karvonen 2000, 3)

Robert Entman on tutkinut kehystämistä journalismissa. Hän määrittelee kehystämisen olevan joidenkin näkökantojen valitsemista ja tekemistä merkittävämmäksi tekstillä kommunikoiden. Hänen määritelmänsä mukaan kehystäminen on siis valikointia ja merkitysten antamista. Niiden kehysten konkreettinen ilmentymä ovat esimerkiksi iskulauseet, avainsanat, lähteet tai kuvat. (Entman 1993, 52). Tämä on konkreettisimmillaan sitä, mitä tässä tutkimuksessa tehdään.

Entmanin antama esimerkki kehuksesta on kylmän sodan kehys, joka hallitsi ulkopoliittista uutisointia Yhdysvalloissa ennen Neuvostoliiton sortumista. Siinä kehyksessä ulkomailla tapahtuneita sisällissotia kehystettiin kommunistien syyksi ja Yhdysvaltoja kiiteltiin toisen osapuolen auttajana (Entman 1993, 52). Entman nimeää esimerkiksi viestinnän alalta journalistit, jotka voisivat kehysanalyysia käyttämällä haastaa vallitsevia kehyksiä. Silloin arvottavia termejä välttämällä voitaisiin puhua kehyksistä (Entman 1993, 56–57).

Yleisesti ottaen kehysanalyysi vaatii aineiston keräämistä, esimerkiksi haastattelujen, tekstianalyysin tai havainnoin avulla. Sen jälkeen aineisto luokitellaan ja analysoidaan tunnistamalla erilaisia kehyksiä, niiden piirteitä ja niiden vaikutusta tutkittavaan ilmiöön. Aineiston teoretisointiin liittyy kuitenkin ongelma: Kuinka paljon kehukseen vaikuttaa itse tekstin lukija tai tilanteen kokija ja miten ympäristö tai tekstin kirjoittaja määrittelevät sitä (Toivanen 2019, 8)?

D`Angelo onkin jaotellut kehysanalyysin kolmeen eri suuntauksen mukaan osin mainitun ongelman vuoksi (D`Angelo, 2002). Ensimmäinen näistä on kognitiivinen suuntaus, jossa ollaan kiinnostuneita siitä, miten ihmisten aiempi tietämys aiheesta vaikuttaa kehysten ymmärtämiseen. Toisessa kriittisessä suuntauksessa tutkijat muodostavat kehysten siten, että kehys myötäilee poliittisen ja taloudellisen eliitin arvoja. Kolmannessa käsitteellisen mallintamisen suuntauksessa journalistit nähdään tiedonkäsittelijöinä, jotka itse muotoilevat tulkinnallisia kehyksiä. Esimerkkinä toteutusten eroista näissä suuntauksissa D`Angelo mainitsee eron käsitteellisen mallintamisen suuntauksessa, jossa tutkijat näkevät journalististen lähteiden valitsemisen tapahtuvan tarjolla olevien lähteiden laadun perusteella, kun taas kriittisessä suuntauksessa tutkijat näkevät valinnan tapahtuvan poliittisten ja taloudellisten vallankäyttäjien ehdoilla (D`Angelo 2002, 875–877).

Mediatutkimuksen yhteydessä kehysanalyysi on usein käsitteellistä mallintamista eli konstruktionistista mediatutkimusta. Pertti Alasuutarin mukaan kehysellä tarkoitetaan tulkintakehystä, jonka avulla ihmiset havainnoivat, tunnistavat ja nimeävät tilanteita. Kehysten avulla toiminta tai asiat saavat merkityksensä ja kokemukset määrittyvät mielekkäästi. Sijoittamalla hetken kuvauksen erilaisiin kehyksiin, ihmiset ymmärtävät niiden merkityksen (Alasuutari 1994, 148).

Toimittaja voi tarkoituksellisesti tai tiedostamattaan ohjata yleisönsä ajattelemaan asiasta halutulla tavalla valitsemalla ja esittelemällä tiettyjä näkökulmia. Hän voi nostaa esiin valikoituja historiallisia tapahtumia, jolloin asiasta muodostuu halutunlainen vertailukohta. Näin luodaan kehykset, jotka korostavat tiettyjä näkökohtia ja samalla jättävät toiset näkökulmat taka-alalle. (Karvonen 2000, 5)

Tiivistettynä kehysanalyysi on laadullinen tutkimusmenetelmä, ja sen tarkoituksena on syventää ymmärrystä siitä, miten erilaiset kehykset vaikuttavat sosiaalisiin käsityksiin ja merkityksiin. Tämä prosessi voi olla aikaa vievää, mutta se tarjoaa syvällisen käsityksen aiheesta ja sen esittämisestä eri näkökulmista. Tässä tutkimuksessa pyritään siis lähinnä tunnistamaan eri kehyksiä rajatusta aineistosta.

## 5 TUTKIMUSAINEISTO JA TYÖN RAJAUS

Työn tietoperusta perustuu tietyllä tavalla kaikkeen edellä mainittuun, mutta samalla kuitenkin sitä sopivaksi soveltaen. Työssä on pyritty ainoastaan tunnistamaan ja määrittelemään uutisoinnissa käytettyjä kehyksiä, ei analysoimaan kehysten vaikutuksia uutisointiin kovinkaan syvällisesti. Samoin kuin Väliverroselle, tässä työssä tutkimustulos on rajatusta media-aineistosta tulkintakehikkojen avulla tunnistetut kehykset.

Rajasin tutkimukseni aikaikkunaksi loppuvuoden 2022, jolloin sekä uutisoinnin, että havaintojen määrä Suomessa kasvoi merkittävästi. Aineiston hankinnan kannalta päädyin hankkimaan verkossa julkaistua materiaalia sen nopeuden ja nopean käsiteltävyyden vuoksi. Valitsin kattavuudeltaan suurimmat mediat, jotka olivat hs.fi, iltalehti.fi, is.fi ja yle.fi. Suoritin aineistohakuja sivustojen omista hakukoneista, antaen aikarajaksi päivämäärät 1.8.2022 - 31.12.2022, sekä hakusanoiksi drone tai drooni. Kaikkien medioiden hakukoneet eivät antaneet mahdollisuutta tarkentaviin rajauksiin, joten tarkistin vielä uutishaut ristiin googlen site-haulla (esim. drone site:iltalehti.fi), jossa on myös mahdollista rajata haku aikajanelle.

Tämän kokoisessa AMK-opinnäytetyössä oli tehtävä selkeitä rajauksia, kyetäkseen käsittelemään aineistoa riittävällä huolellisuudella. Täysin tuntemattomat pienemmät sivustot ja uutislähteet siteerasivat usein uutisoinnissaan jotain toista mediaa, myös tutkimukseen valittuja. Näiden sivustojen marginaalisuus ja joidenkin sivustojen osalta hieman epäselvät vaikuttimet saivat rajaamaan uutishakuni suomalaisiin maanlaajuisesti tunnettuihin hyvää journalistista tapaa julkisesti noudattamaan sitoutuneisiin mainittuihin valtamedioihin.

Tällä tavalla aineistoa kertyi aluksi yhteensä 81 uutista. Seuraavaksi rajasin pois uutisoinnista puhtaasti Venäjän Ukrainassa toteuttamaa hyökkäyssotaa koskevan uutisoinnin, sekä suorasta viranomaistoiminnasta kertovan uutisoinnin. Esimerkiksi siis “läkäs nainen kateissa Oulussa, mukana ehkä marjaämpäri” tai “Ukrainalla uusi salainen ase Venäjää vastaan” -tyyppiset uutiset jäivät pois listalta. Haussa nämä nousevat luonnollisesti esiin käytettävän asiasanan vuoksi. Tutkimuksessani halusin kuitenkin rajata aineiston uutisoinnin rauhan aikaan demokraattisessa yhteiskunnassa. Useat aineistoon päässeet uutiset koskettavat myös muuta maata kuin Suomea. Niistä Norja Suomen naapurimaana näkyy tuon ajanjakson tapahtumissa ja uutisoinnissa konkreettisesti myös suomalaisessa uutisoinnissa selkeänä määrällisenä piikkinä. Tämän prosessin jälkeen jäljelle jäi 43 uutista, jotka jakaantuivat seuraavasti: Helsingin Sanomat 1 uutinen, Iltasanomat 26 uutista, Iltalehti 6 uutista ja YLE 10 uutista. Kooste taulukossa 1.

Taulukko 1. Uutislähteiden lajittelu

Helsingin Sanomat	Iltasanomat	Iltalehti	YLE
1 uutinen	26 uutista	6 uutista	10 uutista

Vaikka kyseessä on iso otanta suomalaisia valtamedioita, on syytä kuitenkin huomioida, että kyseessä ei kuitenkaan ole kaikki se, mitä droneista on uutisoitu Suomessa. Valitsemani aineisto tarjoaa siis vain yhdenlaisen näkökulman aiheeseen rajaten samalla paljon muita pois. Kyseessä on kuitenkin AMK-opinnäytetyö, joten sen puitteissa kovin paljon suurempaa aineistoa ei olisi mahdollista käydäkään läpi.

Valitsemaani aineistoa voi sanoa luonnolliseksi aineistoksi. Sen vahvuus on, ettei se ole syntynyt ainoastaan tarkoituksena tehdä tutkimus (Alasuutari 1994, 84). Tutkija ei ole voinut itse vaikuttaa aineistoon, vaan se on ollut olemassa täysin riippumatta siitä, tehdäänkö tämä tutkimus vai ei.

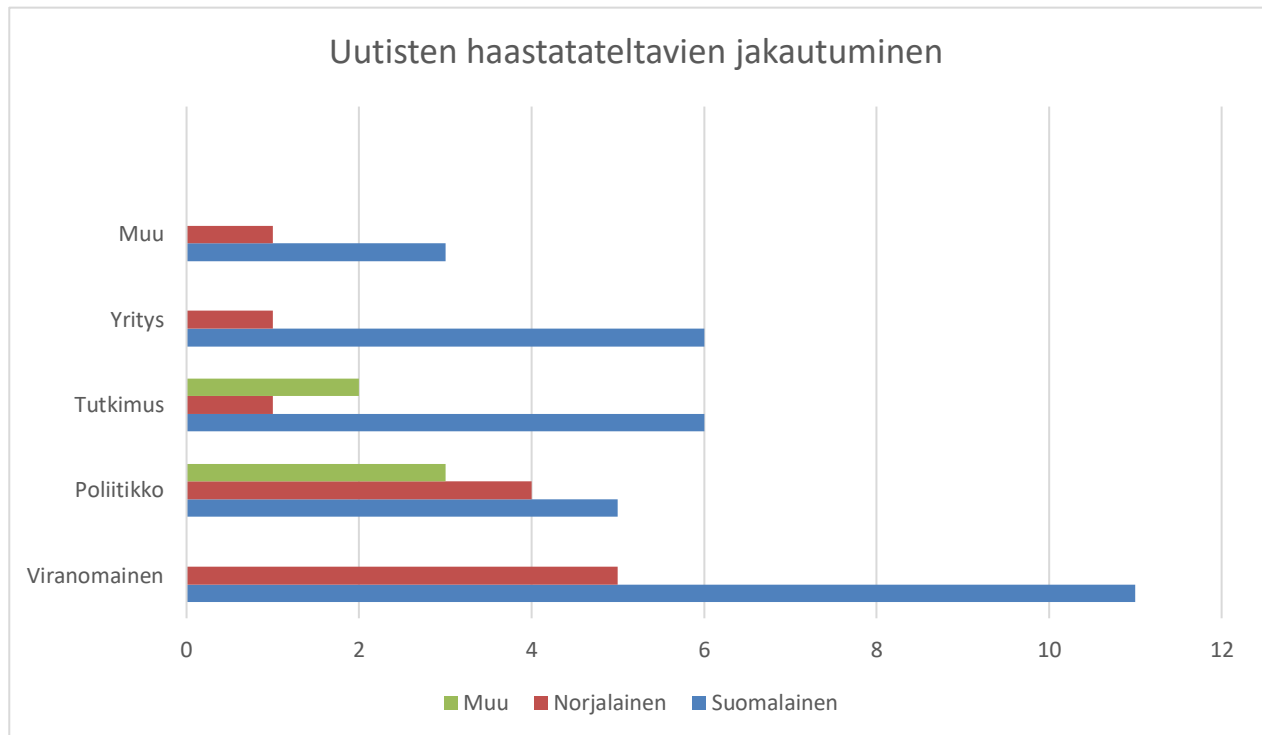
Ketkä sitten pääsivät uutisissa ääneen? Tutkin myös, keitä aineistossa haastateltiin tai siteerattiin. Haastateltavien valinta on journalistisien työn tärkeimpiä päätöksiä. Uutisissa sai äänen yhteensä 46 henkilöä, joista lähes kaikkia oli haastateltu ja loppuja siteerattu jostakin tiedotteesta tai lausunnosta. Iso osa uutisista käytti lähteenään viranomaisen lausunnosta viranomaisen nimeä, kuten poliisi, kyberturvallisuuskeskus, Traficom, puolustusvoimat tai VTT nimeämättä asiantuntijalähdettä nimeltä.

Haastatelluista tai siteeratuista nimeltä mainituista 16 oli ulkomaalaisia ja heistä 11 norjalaista. Jos otetaan huomioon se, että lähes jokaiseen uutiseen oli löydetty eri asiantuntijat, voidaan sen olettaa kertovan myös aineiston luotettavuuden puolesta. Tällöin ei pitäisi syntyä olettamaa, että vain yksi viranomainen tai hyvin pieni joukko yksilöitä pystyisi vaikuttamaan uutisoinnin sisältöihin liiaksi.

Kahdessa eri uutisessa haastateltavana tai siteerattuna olivat kenraalimajuri evp. nykyinen kansanedustaja Pekka Toveri, puolustusministeri Antti Kaikkonen ja Norjan pääministeri Jonas Gahr Støre. Ylivoimaisesti eniten siteerattu ja haastateltu asiantuntija näissä uutisissa oli poliisin miehitämättömän ilmavälikomando-ylikomisario Sami Hätönen Poliisiammattikorkeakoulusta neljällä haastattelullaan. Vain kaksi haastateltua olivat ns. tavallisia kansalaisia ja hekin samassa uutisessa lintuharrastajina kertomassa havainnoistaan.

Kaavio 1. Haastateltavien jakautuminen taustaansa vasten

OBJ OBJ



Yllä olevassa kaaviossa 1. on eriteltyä vielä neljään yleisempään taustaryhmään kuuluen haastateltavien jakauma. Sininen väri kaaviossa kuvaa suomalaisten kuhunkin taustaan kuuluvia edustajia, punainen taas vastaavasti norjalaisia. Ryhmään Muu kuvatut kansalaisuudet edustavat viittä eri maata: Sveitsiä, Ruotsia, Tanskaa, Iso-Britanniaa ja Kanadaa.

Ylivoimainen enemmistö haastatelluista ja siteeratuista asettuu viranomaisten taustaryhmään. Heidä oli yhteensä 14 henkilöä. Tämän ryhmän sisällä heistä oli poliiseja 7, joista kaksi norjalaista. Poliitikkoja haastatelluista ja siteeratuista oli toiseksi suurin joukko 12 henkilöä. Suurin osa poliitikoista oli turvallisuuspolitiikkaan liittyviä ministereitä, kuten sisä- ja puolustusministereitä. Heidän kansalaisuudeltaan olivat edustettuna Suomen, Norjan, Ruotsin ja Tanskan ministerit. Eri yliopistojen ja tutkimuskeskusten asiantuntijoita haastatelluista ja siteeratuista oli 9 henkilöä, joista jokainen eri yliopistosta tai tutkimuskeskuksesta. Heidän työnantajinaan Genovan yliopisto Italiasta ja Brittiläinen tutkimuslaitos IISS olivat ainoat ulkomaalaiset tutkimuskeskukset.

Tässä luvussa ja sen alaluvuissa esittelen tunnistamani kehukset, sekä pyrin kuvaamaan esimerkkien avulla, kuinka tulkintakehikkoni on muodostunut ja mitkä kehystä kuvaavat termit olen kehysiin valinnut. Kehysten avulla voidaan ymmärtää, miten erilaiset uutiset heijastavat eri osa-alueita dronejen käyttöön ja siihen liittyviin tapahtumiin liittyen. Kukin kehys tuo esiin tietyn näkökulman ja auttaa hahmottamaan laajempaa kuvaa tilanteesta. Näissä esimerkeissä kukin uutinen edustaa yhtä tai useampaa kehystä sen perusteella, millaista näkökulmaa ne korostavat. Uutisten jakaminen neljään kehukseen - asiantuntijuuden kehukseen, ihmisten kehukseen, konfliktin kehukseen ja sosiaalisen kehukseen - perustuu uutisten sisältöön, joka heijastaa erilaisia näkökulmia, tapahtumia ja reaktioita dronejen käyttöön liittyen.

### 6.1 Asiantuntijuuden kehys

Tässä kehyksessä korostaan asiantuntijuutta ja teknistä osaamista. Esimerkiksi, kun käsitellään keinoja torjua droneja, nämä uutiset keskittyvät asiantuntijoiden ja viranomaisten rooliin dronejen torjunnassa. Uutiset myös korostavat dronejen lennättämiseen liittyviä lakeja ja sääntöjä. Asiantuntijat ja viranomaiset ovat toimijoita tässä kehyksessä, koska heillä on paljon tietoa dronejen turvallisuudesta käytöstä ja erityisesti poliisiasiantuntijoiden kohdalla lainsäädännön tuntemus korostuu. Uutiset liittyvät myös Venäjän toimintaan ja sen vaikutuksiin naapurimaissa, erityisesti dronejen lennättäjien pidätyksiin Norjassa. Seuraavilla uutisesimerkeillä pyrin kuvaamaan tämän kehysten määrittävää sisältöä. Näissä esimerkeissä kuvataan muutamia tyypillisiä esimerkkejä tämän kehysten uutisista perusteluineen kehystämistä tähän ryhmään.

Is.fi uutisoi 28.11.2022 "Venäjä otti Norjan suurlähettilään puhutteluun – syynä pidätetyt dronejen lennättäjät." Uutinen käsittää poliittisen ja turvallisuusasiantuntijuuden, korostaen maiden viranomaisten roolia ja asiantuntemusta dronejen lennättäjiin liittyvissä tapauksissa.

Hs.fi uutisoi 24.11.2022 "Miten torjua hyökkäävä lennokkiparvi?" Uutinen keskittyy teknologisiin ratkaisuihin ja asiantuntijoiden näkemyksiin lennokkiparvien torjunnassa. Se kertoo uusista kehittyneistä tekniikoista, kuten dronejen häirintälaitteista, taisteludroneista sekä ohjuspuolustusjärjestelmistä. Uutinen käsittelee teknologisia haasteita ja innovaatioita, joita tarvitaan lennokkiparvien tehokkaaseen torjuntaan. Asiantuntijat auttavat yleisöä ymmärtämään, miten teknologiaa hyödyntämällä voidaan vastata muuttuviin turvallisuushäiriöihin.

Is.fi uutisoi 22.11.2022 "Supo Ruotsin ja Norjan vakoojapidätyksistä: 'Hyviä esimerkkejä siitä, miten Venäjä kohdistaa vakoilua'." Tämä uutinen korostaa tiedusteluasiantuntijuutta, tarkastellen Venäjän tiedustelutoiminnan luonnetta ja toimintatapoja, erityisesti dronejen käytössä, mutta myös laajemmin vakoilussa.

Iltaalehti.fi uutisoi 12.10.2022 ”Anti-drooni-aseet ja ilmatorjunta-aseet tilauksessa Suomessa” uutinen mainitsee teknologiset vastatoimet droneja vastaan, osoittaen turvallisuusalan asiantuntijuutta turvallisuusalan yleisesti. Samalla se tuo esiin myös asiantuntijuutta turvallisuusalan kehitystyössä.

Tämän kehyksen uutisten yhteisiksi kuvaaviksi termeiksi asiantuntijuuden tunnistamiseksi löysin sanat Venäjä, dronejen lennättäjät, vakoilu, kyberturvallisuus, dronelaki ja -säännöt. Yhteiset asiasanat auttavat tunnistamaan asiantuntijuuden kehyksen, joka korostaa poliittisia ja turvallisuusasiantuntijoita, sekä tiedustelutoiminnan luonnetta ja vaikutuksia naapurimaihin. Kooste avainsanoista tiivistelmään taulukossa 2.

Taulukko 2. Asiantuntijuuden kehyksen asiasanat ja tiivistelmät.

Asiasanat	Tiivistelmä
Venäjä	Uutiset liittyvät Venäjään ja sen toimiiin naapurimaassaan Norjassa, sekä yksittäisten venäjän kansalaisten toimintaan.
Vakoilu	Uutiset viittaavat vakoiluun ja tiedustelutoimintaan, erityisesti Venäjän kohdistamana naapurimaihin.
Kyberturvallisuus	Asiantuntijat keskustelevat kyberturvallisuudesta, erityisesti datakaapeleiden ja muiden infrastruktuurien kuten kaasuputkien, lentokenttien ja voimalaitosten suojelemisesta.
Dronelaki ja -säännöt	Uusi dronelaki astui voimaan vuonna 2021. Poliisin mukaan kansalaiset ovat sisäistäneet lain vaatimukset hyvin, sillä laittomiin dronejen lennättämisiin ei ole jouduttu juurikaan puuttumaan. Poliisi muistuttaa uutisoinnissa droneja lennättäviä sääntöjen noudattamisesta ja kertoo puuttuvansa luvattomaan lennätystoimintaan.

Asiantuntijuuden kehyksessä keskitytään asiantuntijoiden näkemyksiin ja teknisiin ratkaisuihin. Tämä kehys onnistuessaan rauhoittaa yleisön pelkoa tarjoamalla tietoa ja ymmärrystä aiheesta. Asiantuntijoiden näkemykset, ohjeet ja opastukset sekä myös tutkimukset toimivat suuntaviittana luoden turvallisuuden tunnetta yleisölle.

Miten uhka ja sen aiheuttama mahdollinen pelko näyttäytyy asiantuntijuuden kehyksessä näissä uutisissa? Asiantuntijat korostavat, että dronejen väärinkäyttö on todellinen uhka kyberturvallisuudelle ja kriittisille infrastruktuureille. Heidän mukaansa uusi lainsäädäntö on ollut välttämätön torjumaan tätä uhkaa. Uutisoinnissa asiantuntijat varoittavat ja selittävät dronejen väärinkäytön mahdollisia uhkia ja riskejä yhteiskunnalle. Viranomaisten ja asiantuntijoiden pyrkimyksenä tuntuu olevan

tavoite selkeästä tiedottamisesta. He pyrkivät tarjoamaan tietoa dronelainsäädännöstä ja turvallisuustoimista, jotka voivat rauhoittaa yleisön huolia. Tämä siitäkin huolimatta, että aiemminkin esimerkkinä mainitussa YLE:n uutisessa oli poliisin sanomana otsikoitu suora sitaatti: ”Uhka on tullut jäädäkseen”. Tiedottaminen kuitenkin vähentää tietämättömyyttä ja uhkasta huolimatta vähentää sen mahdollisesti aiheuttamaa pelkoa tai auttaa hallitsemaan sitä. Opastamalla yleisöä ja lennättäjiä turvalliseen dronejen käyttöön, sekä ohjeistamalla miten ja kenelle havainnoista raportoidaan, voidaan vaikuttaa uhkasta johtuvan pelon kokemiseen.

## 6.2 Ihmisten kehys

Tässä kehyksessä uutiset keskittyvät ihmisiin ja heidän kokemuksiinsa (oletettuihin tai koettuihin) aiheesta. 17.9.2022 Iltalehti.fi uutisen väliotsikossa ihmiset käyttävät puukeppiä puolustautuakseen droneja vastaan, mikä osoittaa yksilöiden kokemuksia ja toimintaa dronejen ympärillä. Uutinen tuo esille ihmisten kehyksen, jossa yksilöt ovat keskiössä. Tämän kehyksen uutiset keskittyvät yleisön ja yksilöiden huoleen dronejen käytöstä heijastaen ihmisten pelkoja ja reaktioita aiheeseen. Seuraavilla uutisesimerkeillä pyrin kuvaamaan tämän kehyksen määrittävää sisältöä. Näissä esimerkeissä kuvataan muutamia tyypillisiä esimerkkejä tämän kehyksen uutisista perusteluineen kehystämistä tähän ryhmään.

Is.fi uutisoi 8.11.2022 ”Antti Häkkänen vaatii selkeitä linjauksia kriittisen infrastruktuurin suojaamiseksi: Ei voi olla niin, että ministerit vain ihmettelevät asiaa.” Uutinen tuo esiin yksittäisen henkilön näkökulman ja vaikutusvallan turvallisuuskysymyksissä, sekä ministerin roolin ja vastuun dronejen aiheuttaman uhan käsittelemisessä. Häkkänen on tämän uutisen aikaan kansanedustaja ja tunnettu poliitikko, joka vaatii selkeitä linjauksia kriittisen infrastruktuurin suojaamiseksi, korostaen yksittäisen poliitikon näkemystä ja huolta turvallisuudesta. Asemastaan huolimatta hän on kuitenkin yksilö, yksittäinen ihminen, jonka kokemus on yhtä yksilöllinen, kuin kenen tahansa muunkin yksilön.

Iltalehti.fi uutisoi 25.10.2022 ”Norjan ilmatilan sulkeminen droonihavaintojen takia”. Poliisin toimet ilmatilan sulkemiseksi turvallisuussyistä viittaavat ihmisten suojelun tarpeeseen ja herättävät huolta. Ne myös herättävät kiinnostusta yksittäisen ihmisen toimista ja aiheuttavat keskustelua.

Is.fi uutisoi 20.10.2022 ”Suomessa havaittu droneja kriittisten kohteiden lähellä.” Uutinen keskittyy yleisön ja yksilöiden huoleen dronejen käytöstä kriittisten kohteiden ympärillä, heijastaen ihmisten pelkoja ja reaktioita aiheeseen. Uutinen kuvaa yksittäisten ihmisten tuntemuksia ja heidän näkemyksiinsä, jotka he tuovat esiin dronejen aiheuttamasta uhkan tunteesta ja vaikutuksesta pelon kokemiseen.

Tämän kehyksen uutisten yhteisiksi kuvaaviksi termeiksi ihmisten kehyksen tunnistamiseksi löysin sanat kansalaiset, venäläiset dronelentäjät, yleisön reaktiot ja huolet. Yhteiset asiasanat auttavat

tunnistamaan ihmisten kehyksen, joka korostaa yksilöiden kokemusta ja toimintaa sekä henkilökohtaista näkökulmaa. Yksilöt kuitenkin muodostavat joukon, jolloin osa uutisista koskee myös kollektiivista kokemista, jopa niinkin suurena yleistyksenä kuin kansalaiset. Kooste avainsanoista tiivistelmiseen taulukossa 3.

Taulukko 3. Ihmisten kehyksen asiasanat ja tiivistelmät.

Asiasanat	Tiivistelmä
Kansalaiset	Viittaa kansalaisiin, jotka havaitsevat droneja kriittisten kohteiden lähellä, osoittaen yksittäisten ihmisten huolen ja reaktion tilanteeseen.
Venäläiset dronelen-täjät	Uutiset sisältävät tietoja venäläisistä henkilöistä, jotka on pidätetty tai tuomittu dronejen laittomasta lennättämisestä Norjassa. Tapauksista haetaan rinnastuksia siihen hypoteesin, että jotain tällaista tapahtuisi myös Suomessa. Yksilölliset toimet ja päätökset ovat tässä kehyksessä keskeisiä.
Yleisön reaktiot ja huolet	“Viranomaisille on ilmoitettu viime viikkoina yhtä paljon dronehavain-toja, kuin alkuvuonna yhteensä, kymmenittäin” (22.10.2022, yle.fi). Uutisissa korostetaan yleisön reaktioita, erityisesti huolia ja ilmoituk-sia dronehavainnoista. Ihmisten huoli turvallisuudesta ja ilmoittami-set viranomaisille ovat tämän kehyksen avainasemassa.

Ihmisten kehys tuo esille viranomaisten toimia yksittäisten lennokkien aiheuttamien havaintojen taakia, mutta myös ilmiötasolla ihmisten kokemusten kautta. Viranomaisen toimet, kuten ilmatilan sul-keminen herättää huolta, mutta samalla osoittaa, että yhteisön turvallisuudesta välitetään ja toimi-taan aktiivisesti sen suojelemiseksi. Tämä voi vähentää yksilöiden pelkoa, jos he voivat luottaa vi-ranomaisten toimiin turvallisuuden takaamiseksi.

Miten uhka ja sen aiheuttama mahdollinen pelko näyttäytyy ihmisten kehyksessä näissä uutisissa? ”Paikallisten asukkaiden pelko kasvaa, kun he ilmoittavat useista droonihavainnoista alueellaan. ”Pelko oman turvallisuuden puolesta on levinnyt laajalle yhteisössä.” Ihmisten kehyksessä esiintyy yleisön pelko ja huoli dronejen aiheuttamista potentiaalisista vaaroista ja uhista. Asiantuntijuuden kehyksessä asiantuntijoiden ja viranomaisten viesti uutisoinnissa pääsääntöisesti pyrkii tiedottami-sella ja aktiivisella toiminnallakin vähentämään näitä kokemuksia. Tämän kehyksen uutisoinnissa tunne ja kokemus on kuitenkin keskiössä. Uhka muodostaa pelkoa. Vaikka sitä pystyisikin käsitte-lemään ja se olisi hallinnassa, se on silti tunteena olemassa.

### 6.3 Konfliktin kehys

Tässä kehyksessä aihe esitetään jonkinlaisen konfliktin tai vastakkainasettelun näkökulmasta ker-  
toen ristiriidoista tai näkemyseroista. Se viittaa konfliktiin tai jännitteisiin esimerkiksi eri maiden vä-  
lillä dronejen käytössä tiedustelutarkoituksiin. Se osoittaa, kuinka dronejen käyttö voi johtaa konflik-  
teihin maiden välillä ja herättää kysymyksiä turvallisuudesta. Uutinen näyttää konfliktin kehysten  
näkökulmasta tilanteen vastakkainasettelun. Seuraavilla uutisesimerkeillä pyrin kuvaamaan tämän  
kehysten määrittävää sisältöä. Näissä esimerkeissä kuvataan muutamia tyypillisiä esimerkkejä tä-  
män kehysten uutisista perusteluineen kehystämisestä tähän ryhmään.

Is.fi uutisoi 4.11.2022 "Norjassa jää nyt kiinni venäläisvakoojia, mutta Suomessa on hiljaista –  
miksi?" Uutinen esittää kysymyksen kahden maan välisestä konfliktista tai jännitteestä, erityisesti  
Venäjän ja länsimaiden välisistä suhteista ja niiden heijastumisesta dronejen käytöstä tieduste-  
lussa.

Iltaalehti.fi uutisoi 25.10.2022 "Poliisi laajentaa lentokieltoaluetta Nesteen jalostamolla" Lennokkien  
havaitseminen ja laitton lennättäminen öljyjalostamon lähellä viittaa mahdolliseen turvallisuusuh-  
kaan ja konfliktiin.

Iltaalehti.fi uutisoi 25.10.2022 "Mitä Norjan ilmatilassa tapahtuu? Norjalaisasiantuntijat vastaavat"  
Uutinen liittyy kansainväliseen konfliktiin ja turvallisuuteen, korostaen Norjan ja Venäjän välisiä jän-  
nitteitä dronejen käytöstä Norjan alueella.

Tämän kehysten uutisten yhteisiksi kuvaaviksi termeiksi konfliktin kehysten tunnistamiseksi löysin  
sanat venäläisvakoojat, länsimaat, sekä Venäjän ja Norjan väliset konfliktit. Konflikti korostuu erityi-  
sesti venäläisten kansalaisten pidätyksissä ja erimielisyyksissä Venäjän ja Norjan viranomaisten  
välillä. Konfliktin kehyksessä esiintyy valtioiden välinen jännite ja keskinäinen uhkailu, joka liittyy  
dronejen käyttöön. Kooste avainsanoista tiivistelmään taulukossa 4.

Taulukko 4. Konfliktin kehysten asiasanat ja tiivistelmät.

Asiasanat	Tiivistelmä
Venäläisvakoojat	Uutiset mainitsevat venäläisvakoojat, jotka on pidätetty tai huomattu epäilyttävissä toimituksissa naapurimaissa, mikä herättää yleisön huolen ja mielenkiinnon.
Länsimaat	Monien uutisten tapahtumat ovat Norjassa, mutta myös Ruotsissa ja niissä puhutaan venäläisvakoojista näissä maissa. Maat edustavat länsimaita kuvatussa vastakkainasettelussa Venäjän kanssa. Havaitut tapahtumat vaikuttavat paikallisiin ihmisiin ja voivat herättää

	huolta turvallisuudesta. Niiden uutisointi ja rinnastukset Suomeen yhtenä länsimaana tuovat samat tuntemukset myös suomalaisille lukijoille.
Venäjän ja Norjan väliset konfliktit	Uutisissa mainitaan Venäjän ja Norjan väliset jännitteet dronejen käytöstä. Konflikti korostuu erityisesti venäjän kansalaisten pidätyksissä ja erimielisyyksissä tapahtuneesta Venäjän ja Norjan viranomaisten välillä.

Konfliktin kehys tuo esiin useissa tämän kehyksen uutisissa Venäjän toimet ja yksittäiset, erityisesti venäläisten dronelentäjien aiheuttamat droneihavainnot. Uutisointi kuvaa nämä mahdollisuutena jopa laajenevasta konfliktista ja turvallisuusuhasta. Yhteiskuntaa uhkaavat tekijät herättävät jo sellaisenaan luonnostaan pelkoa ja epävarmuutta, mutta erityisesti silloin, kun ne liittyvät valtioiden välisiin suhteisiin ja mahdollisiin kasvaviin turvallisuusriskeihin.

Miten uhka ja sen aiheuttama mahdollinen pelko näyttäytyy konfliktin kehyksessä näissä uutisissa? Pelkästään sanat konflikti, jännitteet ja ristiriidat uutisoinnissa kuvaavat tavallaan uhkaa ja sen muodostamaa pelkoa. Uutisointi keskittyy kuvaamaan poikkeamaa normaali olotilalle, jonka yleisiä käsitteitä olisivat esimerkiksi vakaus, turvallisuus, rauha ja sopimus. Sanavalinnat itsessään nostavat esiin epävarmuuteen ja huoleen viittaavia mielikuvia.

## 6.4 Sosiaalinen kehys

Tässä kehyksessä uutisointi keskittyy uutisen vaikutukseen yhteiskunnassa. Se tarkastelee dronejen vaikutusta yhteiskuntaan ja sen toimintoihin. Uutisissa kuvaillaan, kuinka dronejen käyttö vaikuttaa teollisuuteen ja yhteiskuntaan ylipäätään ja myös sen infrastruktuuriin. Tämä kehys kuvastaa sitä, kuinka yhteisö reagoi ja sopeutuu dronejen käytön aiheuttamiin muutoksiin ja ylipäätään tapahtumiin. Seuraavilla uutisesimerkeillä pyrin kuvaamaan tämän kehyksen määrittävää sisältöä. Näissä esimerkeissä kuvataan muutamia tyypillisiä esimerkkejä tämän kehyksen uutisista perusteluineen kehystämisestä tähän ryhmään.

Yle.fi uutisoi 22.10.2022 "Poliisi pyytää ilmoittamaan 'akuuteista droonihavainnoista'." Uutinen heijastaa yhteisön ja viranomaisten vuorovaikutusta, korostaen yhteiskunnan osallistumista dronejen valvontaan ja yleisen turvallisuuden ylläpitämiseen.

Is.fi uutisoi 13.10.2022 "Suojelupoliisi korjaa uutista dronelennoista." Uutinen kuvastaa mediaa ja yhteiskunnan vuorovaikutusta, osoittaen median roolia ja vastuuta tietojen oikeellisuuden varmistamisessa ja yhteiskunnallisen keskustelun ohjaamisessa.

Tämän kehyksen uutisten yhteisiksi kuvaaviksi termeiksi sosiaalisen kehyksen tunnistamiseksi löysin sanat havainnot, turvallisuuspoliisi, ilmoittaminen, yritykset ja yleinen turvallisuusilmapiiri. Kuvaavaa tämän kehyksen uutisoinnille on asenne, jossa yleisön huoli, kiinnostus ja osallistuminen turvallisuutta koskeviin kysymyksiin ovat keskiössä. Turvallisuuteen liittyvä tietoisuus ja yhteisön toiminta näiden uutisten ympärillä heijastavat yhteiskunnan sosiaalisia näkökohtia ja haasteita. Kooste avainsanoista tiivistelmiseen taulukossa 5.

Taulukko 5. Sosiaalisen kehyksen asiasanat ja tiivistelmä

Havainnot	Molemmat esimerkkiuutiset liittyvät droneihin ja niiden havaitsemiseen kriittisten kohteiden lähellä. Tämä aihepiiri herättää laajaa kiinnostusta yhteiskunnassa ja vaikuttaa ihmisten turvallisuudentunteeseen, sekä lisääntyneen uutisoinnin myötä ruokkii myös uusia havaintoja.
Turvallisuuspoliisi (SUPO)	Monet kehyksen uutiset viittaavat turvallisuuspoliisiin ja sen rooliin dronehavaintojen käsittelyssä. Turvallisuusviranomaisten toiminta ja ohjeistus vaikuttavat yleisen turvallisuuden tunteeseen yhteiskunnassa, mutta kansalaisten mielikuvissa turvallisuuspoliisin kommentointi ja toiminta tekevät asioista monesti yhteiskunnallisesti vielä merkittävämpää.
Ilmoittaminen	Monet uutiset kannustavat ja opastavat ihmisiä ilmoittamaan havaitsemistaan epäilyttävistä dronetapahtumista, korostaen yleisön osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia turvallisuuteen liittyvissä asioissa.
Yritykset	Uutisissa mainitaan suomalainen yritys, joka myy drooneja maailmanlaajuisesti. Tämä heijastaa sosiaalista kehystä liike-elämän näkökulmasta ja yritysten roolia kansainvälisessä myynnissä. Suomessa valmistettuja droneja pidetään tietoturvalisina ja siksi niitä myydään ympäri maailmaa.
Yleinen turvallisuusilmapiiri	Uutisissa viitataan dronejen aiheuttamaan uhan tunteeseen, joka on tulossa yleiseksi ja pysyväksi osaksi turvallisuusilmapiiriä. Yhteiskunnan laajempi reaktio ja sopeutuminen uuteen turvallisuushkaan ovat tässä kehyksessä keskeisiä.

Sosiaalisen kehyksen uutiset kertovat erilaisista yhteiskuntaan vaikuttavista toimista, kuten vaikka lentokieltoalueiden laajentamisesta dronehavaintojen takia. Vaikka tämä toimenpide pyrkii ylläpitämään yhteisön turvallisuutta, se herättää myös keskustelua ja kysymyksiä yhteisössä. Turvallisuustoimet ja niiden vaikutukset tulevat esiin yhteisön keskusteluissa, jotka voivat sekä rauhoittaa että lisätä pelkoa riippuen yksilön näkökulmasta, mutta myös luottamuksesta viranomaisiin ja heidän toimintaansa.

Miten uhka ja sen aiheuttama mahdollinen pelko näyttäytyy sosiaalisen kehyksen uutisissa? Norjan poliisi kertoi pidättäneensä lyhyessä ajassa useita Venäjän kansalaista, joita epäillään turvaluokiteltujen tilojen laittomasta valokuvaamisesta. Yhteisön jäsenet ovat ilmaisseet huolensa dronejen lisääntyvästä läsnäolosta naapurustossa. Tämä uhkan muodostama sosiaalinen pelko on synnyttänyt keskustelua yhteisön turvallisuudesta ja yksityisyyden suojasta. Sosiaalisen kehyksen kautta ilmaistaan yhteisön laajempaa pelkoa dronejen vaikutuksista paikallisyhteisön elämään ja turvallisuuteen.

## 7 TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän tutkimuksen tutkimuskysymykset olivat:

1. Millaisissa kehyksissä suomalaisissa medioissa käsitellään droneja koskevaa uutisointia?
2. Miten dronejen tuomaa uhkaa ja pelkoa käsitellään näiden kehysten sisällä?

Tunnistin uutisaineistosta neljä kehystä: asiantuntijuuden kehyksen, ihmisten kehyksen, konfliktin kehyksen ja sosiaalisen kehyksen. Kehysten tunnistaminen tai perustelu ei ole täysin yksiselitteistä, eikä niiden välillä olevat rajat ole useinkaan tarkkarajaisia. Kehykset myös menevät toistensa päälle vähintäänkin osittain suurimmassa osassa uutisia. Joissakin laajemmissa artikkeleissa oli tunnistettavissa elementtejä kaikista kehyksistä. Valitsemissani suomalaisissa medioissa dronejen aiheuttamaa pelkoa käsitellään useissa erilaissa kehyksissä, mikä heijastelee ilmiön monimuotoisuutta ja yhteiskunnallista merkitystä. Seuraavaan taulukkoon (Taulukko 6) on tiivistetty visuaalisesti yhteen tunnistamieni kehysten asiasanat, sitaatit, näkökulmat, sekä uhkan ja pelon käsittelyn arviointi.

Taulukko 6. Uutisoinnista tunnistetut kehukset ja yhteenveto.

	Asiantuntijuuden kehys (15 uutista)	Ihmisten kehys (12 uutista)	Konfliktin kehys (18 uutista)	Sosiaalinen kehys (12 uutista)
--	-------------------------------------	-----------------------------	-------------------------------	--------------------------------

Asiasanat	Venäjä, dronejen lennättäjät, vaikoilu kyberturvallisuus, dronelaki ja -säännöt	Kansalaiset, venäläiset dronelentäjät, yleisön reaktiot ja huolet	Venäläis-vaakoajat, länsimaat, Venäjän ja Norjan väliset konfliktit	Havainnot, turvallisuuspoliisi, ilmoittaminen, yritykset, yleinen turvallisuusilma-piiri
Sitaatit	“Uhka ilmasta on tullut jäädäkseen ja nykyisiä lentokieltoalueita tullaan varmuudella laajentamaan.”	“Viranomaisille on ilmoitettu viime viikkoina yhtä paljon dronehavaintoja, kuin alkuvuonna yhteensä”	“Halutaan synnyttää kauhua ja pelkoa sekä saada tilanne näyttämään siltä, että sota jotenkin olisi lähestymässä”	“Poliisi pyytää ilmoittamaan akuteista drooni-havainnoista.”
Näkökulma	Opastaminen, tiedottaminen, rauhoittaminen, ohjeistus	Kokemukset, tuntemukset, toiminta, reaktiot	Vastakkainasettelu, konflikti, eskalatio	Yhteiskunta, sopeutuminen, vaikutus,
Uhka	Tunnustaminen, varautuminen, vastareaktiot	Kokemukselinen, tunnereaktio, turvattomuus	Vaikuttaminen, tarkoituksellinen	Sosiaalinen, kollektiivinen
Pelko	Hallitseminen, hyväksyntä	Reaktion aiheuttamaa, konkreettinen, määrittelemätön	Lietsonta, ääripäät, sopimukseton	Sosiaalinen, kollektiivinen

Asiantuntijuuden kehyksessä uutisoinnissa korostettiin asiantuntijoiden roolia dronejen torjunnassa ja lainsäädännön tuntemusta. Asiantuntijat pyrkivät tiedottamaan yleisölle turvallisesta dronejen käytöstä ja väärinkäytön mahdollisista riskeistä ja uhkista. Asiantuntijat antoivat myös erilaisia ohjeita ja toimintamalleja. Myös hieman erilainen asiantuntijuus, kuten tekniseen osaamiseen ja tiedustelullisiin elementteihin liittyvä uutisointi näyttäytyi tässä kehyksessä. Visuaalinen tiivistelmä taulukossa 6.

Ihmisten kehyksessä yksilöt ovat uutisten keskiössä. Uutiset keskittyvät ihmisiin ja heidän kokemuksiinsa aihepiirin sisällä. Kehys tuo esille myös viranomaisten toimia yksittäisten lennokkien aiheuttamien havaintojen takia, mutta myös ilmiötasolla ihmisten kokemusten kautta. Viranomaisen toimet, kuten ilmatilan sulkeminen herättävät huolta, mutta samalla ne osoittavat, että yhteisön turvallisuudesta välitetään ja toimitaan aktiivisesti sen suojelemiseksi. Tämä voi vähentää yksilöiden pelon kokemuksia, jos he voivat luottaa viranomaisten toimiin turvallisuuden takaamiseksi. Visuaalinen tiivistelmä taulukossa 6.

Konfliktin kehyksessä kuvataan Venäjän ja länsimaiden välisiä jännitteitä, joiden on havaittu kasvavan dronien käytön myötä. Lähes puolet uutisista (18kpl) pitivät sisällään Venäjän vaikutuspiirissä olevien dronelentäjien pidätykset Norjassa tai näiden tapahtumien seuraamista. Uutisissa korostui valtioiden välinen konflikti ja turvallisuusuhat, sekä niiden mahdollinen kasvaminen ja leviäminen laajemmiksi. Visuaalinen tiivistelmä taulukossa 6.

Sosiaalisen kehyksen kautta yhteiskunta reagoi dronejen käyttöön, sekä siihen liittyvään uutisointiin. Sosiaalisen kehyksen uutisoinnissa tarkasteltiin dronejen ja niiden käytön vaikutuksia yhteiskuntaan ja sen toimintoihin. Uutisissa kuvattiin yhteisön ja viranomaisten vuorovaikutusta, sekä myös median roolia tietojen oikeellisuuden varmistamisessa. Esimerkiksi poliisi pyytää ilmoittamaan havainnoista ja media vaikuttaa julkiseen mielipiteeseen saaden kansalaiset toimimaan yhteiskuntaa tukevalla tavalla. Visuaalinen tiivistelmä taulukossa 6.

Koska hyvin monessa käsittelemäni aineiston uutisessa dronet tuotiin ilmiönä esiin jonkinlaisen uhan muodostumisen kautta, halusin kuitenkin käsitellä apukysymyksen kautta sitä, miten dronejen tuomaa uhkaa ja mahdollisesti uhan muodostamaa pelkoa käsitellään näissä erilaisissa tunnistetuissa kehyksissä.

Asiantuntijuuden kehyksessä dronejen väärinkäyttö nähdään uhkana kyberturvallisuudelle ja kriittisille infrastruktuureille. Asiantuntijat pyrkivät esittämään keinoja uhan torjumiseksi erilaisin turvallisuustoimin. Tässä kehyksessä tiedottaminen uutisen sisällä pyrkii vähentämään tietämättömyyttä ja hypoteettisesta uhkasta huolimatta vähentämään uhan aiheuttamaa pelkoa. Visuaalinen tiivistelmä taulukossa 6.

Ihmisten kehyksessä esiintyy yleisön pelko ja huoli dronejen aiheuttamista potentiaalisista vaaroista ja uhista. Tämän kehyksen uutisoinnissa tunne ja kokemus ovat kuitenkin keskiössä. Uhka muodostaa pelkoa. Vaikka sitä pystyisikin käsittelemään ja se olisi hallinnassa, se on silti tunteena olemassa. Visuaalinen tiivistelmä taulukossa 6.

Konfliktin kehyksessä pelkästään sanat konflikti, jännitteet ja ristiriidat uutisoinnissa kuvaavat tavallaan uhkaa ja sen muodostamaa pelkoa. Uutisointi keskittyy kuvaamaan poikkeamaa normaali olo-

tilalle, jonka yleisiä käsitteitä olisivat esimerkiksi vakaus, turvallisuus, rauha ja sopimus. Sanavalinnat itsessään nostavat esiin epävarmuuteen ja huoleen viittaavia mielikuvia. Visuaalinen tiivistelmä taulukossa 6.

Sosiaalisessa kehyksessä uhka on synnyttänyt keskustelua yhteisön turvallisuudesta ja yksityisyyden suojasta. Sosiaalisen kehychsen kautta ilmaistaan yhteisön laajempaa pelkoa dronejen vaikutuksista paikallisyhteisön elämään ja turvallisuuteen. Visuaalinen tiivistelmä taulukossa 6.

Tutkimus tarjoaa näkökulman siihen, millaisissa kehychsissä valituissa medioissa käsiteltiin dronejen käyttöä Suomessa loppuvuonna 2022. Tunnistettujen kehychsien vaikutukset uutisointiin jäivät tutkimatta, kuten alun perin oli tarkoituskin. Kehychsten tunnistuksiin liittyvät tiivistelmät ovat joiltakin osin kevyttä analyysia, mutta niiden varsinainen tarkoitus on kuitenkin vain perustella kehychsen tunnistamista.

Tutkimus avaa ovia tulevaisuuden tutkimukselle dronien kaltaisten nopeahkosti leviävien ilmiöiden vaikutuksista yhteiskuntaan. Se antaa mahdollisuuden ymmärtää paremmin siitä, kuinka dronejen käyttö vaikuttaa eri yhteiskunnan osa-alueisiin ja millaisia toimenpiteitä tarvitaan droneturvallisuuden varmistamiseksi. Tutkimus nostaa esiin havainnon siitä, mikä merkitys yhteistyöllä viranomaisien, asiantuntijoiden ja yhteiskunnan jäsenten välillä on turvallisuuden ja turvallisuudentunteen parantamiseksi. Lisäksi se osoittaa, kuinka media on keskeinen toimija tiedonvälittäjänä ja yhteiskunnallisen keskustelun ohjaajana, myös dronejen käyttöön liittyvissä kysymyksissä. Näiden näkökulmien, eri kehychsten, huomioiminen edistää dronejen turvallista ja vastuullisen käyttöä Suomessa. Samoin kehychsten tunnistaminen auttaa huomioimaan tiedottamisen ja uutisoinnin yhteisvaikutusta turvallisuuteen ja erityisesti turvallisuuden tunteeseen. Viranomaisten ja median suuri vastuu näkyy myös uutisointiin reagoinnissa ja myös ohjaa sitä.

## 8 POHDINTAA

Alkuperäisenä tarkoituksenani oli tutkia ilmiötä vuoden 2022 aikana poliisin rikosilmoitusjärjestelmään Patjaan kirjattuja ilmoituksia, saadakseni niistä konkreettista selvyyttä tiedossa olevien ja selvitettyjen tapausten avulla siihen, miten paljon on tilastoituja tapauksia ja millaisia ne ovat. Tätä tietoa olisi voinut verrata aiheen uutisointiin. Aineiston kerääminen poliisirekistereistä ei ollut kuitenkaan mahdollista poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyön ohjeen mukaan ilman tutkimuslupaa ja ilman työn tilaajaa olisi ollut epätodennäköistä, että olisin saanut luvan. Tämän vuoksi päätin vaihtaa tutkimuksen tulokulmaa valiten tutkimusmenetelmäkseni kehychsanalyysin.

Valitsin lähteekseni neljän suuren suomalaisen median internetissä verkkojulkaisuissa julkaisemat aiheeseen liittyvät uutiset. Ne olivat is.fi, iltalehti.fi, hs.fi ja yle.fi. Ensimmäisissä koehauissa en rajannut eri hakumoottoreihin tehtyjä hakuja lähteen perusteella, vaan ainoastaan aihe sanojen drone, drooni, UAS ja RPAS mukaan. Uutismassa oli huomattavasti suurempi, kuin lopulliseksi aineistoksi

päätynyt 43 uutista. Tietyllä tavalla sekin olisi ollut ehkä käsiteltävissä suhteellisen suppeasta aikarajauksesta johtuen, jonka olin tehnyt 1.elokuuta 2022 ja 31.joulukuuta 2022 välille. Tutkiessani ensimmäisten hakujen uutisia, eteeni tuli runsaasti sellaisia uutislähteitä, joista en ollut koskaan aikaisemmin kuullutkaan.

Kriittisyyteni näitä lähteitä kohtaan ei aluksi ollut kovinkaan korkea. Törmätessäni kuitenkin aika alkupäässä aineiston käsittelyä valtamedioissa kohua herättäneiden valeuutissivustojen tai vastamedia uutissivustojen uutisointiin pysähdyin miettimään näiden uutisten sisältöä ja myös mahdollista kehystä kehysanalyysin kannalta. Etsin joitakin tutkimuksia, joita on tehty valeuutisista ja vastamedioista. Silmäillessäni näitä tutkimuksia, ymmärsin että alkuperäinen tutkimuskysymykseni voi hämärtyä tai vääristyä, jos pidän mukana näitä uutisia. En ollut myöskään varma, kykenisinkö tunnistamaan kaikkia vastamedia uutisia, koska esimerkiksi Elina Nopparin ja Ilmari Hiltusen tekemän vastamedioita koskevan tutkimusten mukaan monetkaan vastamedia uutisten artikkelit eivät sisällä varsinaisesti väärää tietoa (Noppari ym, 2017). Heidän mukaansa tiedetään, että suomalaiset vastamedia uutiset kehystävät valtamedian uutisia tukemaan omia agendojaan. Samaa toteaa Helsingin yliopiston tutkimusartikkelissaan myös Tuukka Ylä-Anttila (Ylä-Anttila, 33). Tämän seurauksena suomalaisessa ympäristössä vastamedioiden sisältöä tulisi ymmärtää myös muilla mittareilla, kuin todeksi tai valheeksi luokittelemalla. Esimerkiksi selvittämällä, miten vastamediat kehystävät valtamedia uutisia (Toivanen 2019, 1).

Tämän kokoisessa AMK-opinnäytetyössä minun oli tehtävä selkeitä rajoituksia, kyetäkseni käsittelemään aineistoa riittävällä huolellisuudella ja tekemällä kehysanalyysiin liittyvää kehystä oman tutkijakokemukseni mukaisesti. Valeuutisointia ja vastamedioita kavahtaneena päädyin rajaamaan uutishakuni suomalaisiin maanlaajuisesti tunnettuihin hyvää journalistista tapaa julkisesti noudattamaan sitoutuneisiin mainittuihin valtamedioihin. Vaikka internetlähteiden luotettavuutta voi joskus olla vaikea arvioida, koska tekstien julkaisemista internetissä ei käytännössä valvota, pidän omaa aineistoani vähintäänkin luotettavana sen keskittyessä tunnettujen mediatalojen uutisointiin. Hyvänä puolena media-aineistossa on myös se, että se on periaatteessa kaikkien saatavilla ja kuka tahansa voi koska tahansa arvioida tekemiäni tuloksia.

Aineiston valinta sinälläänkin oli helppo, koska kaikki materiaali oli täysin julkista, eikä eettistä pohdintaa esimerkiksi tutkimuslupakysymysten osalta ole tarpeen käydä. Koko aineistoni koostuu toimittajien kirjoittamista teksteistä, jotka toki sisältävät sitaatteja vaikkapa viranomaisilta, asiantuntijoilta ja poliitikoilta. Kuitenkin niin he, kuin tavalliset kansalaiset kommentoissaan toimittajille ovat varmastikin tietoisia, että julkista materiaalia voidaan käyttää myös tutkimustarkoituksiin. Toki tuskin kukaan toimittajalle virkansa puolesta tai muutoinkaan kommentoissaan ensisijaisesti ajattelee olevansa osana tutkimusta. En myöskään kokenut tarpeelliseksi tutkimuskysymysteni kannalta lisätä toimittajien nimiä aineistoon muilta osin, kuin johdannossa vallinnutta tilaa mediassa osoittavien esimerkkiartikkelien osalta, jotka on myös lisätty lähdeluetteloon.

Kehysanalyysi oli mielestäni sopiva tutkimusmenetelmä ja soveltui hyvin tähän työhön. Aineisto oli riittävän kattava olennaisten piirteiden esille tuomiseksi, vaikka pidempi tutkimusjakso voisi parantaa tulosten luotettavuutta. Tulosta arvioidessa ei voida kuitenkaan jättää huomioimatta, miten paljon valitun aikajanan uutisointiin vaikuttivat tapahtumat Norjassa ja niistä tapahtunut uutisointi.

Uutisissa äänen sai yhteensä 46 henkilöä, joista suurin osa oli haastateltuja ja muutamaa siteerattu. Näistä henkilöistä 17 oli ulkomaalaisia, joista 11 oli norjalaisia. Useimmat uutiset siteerasivat viranomaisten lausuntoja ilman tarkempaa asiantuntijan nimeämistä. Poliisin miehittämättömän ilmailun koordinaattori, ylikomisario Sami Hätönen, oli eniten haastateltu ja siteerattu asiantuntija neljällä esiintymisellään. Yhteensä 14 haastatelluista ja siteeratuista kuului viranomaisten taustaryhmään, joista seitsemän oli poliiseja, mukaan lukien kaksi norjalaista. Toiseksi suurin ryhmä oli poliitikot, joita oli yhteensä 12, sisältäen pää-, sisä- ja puolustusministereitä eri Pohjoismaista. Lisäksi yhdeksän asiantuntijaa edusti eri yliopistoja ja tutkimuskeskuksia eri maista Suomen lisäksi, kuten Genovan yliopisto Italiasta ja Britannian IISS-tutkimuslaitos. Tutkimusaineiston uutismäärään nähden, lähes joka uutisessa esiintyi eri asiantuntijoita, mikä viittaa aineiston monipuolisuuteen.

Olen pyrkinyt kuvaamaan tekemäni prosessin mahdollisimman läpinäkyvästi niin, että lukijalla on mahdollisuus seurata ajattelua. Läpinäkyvyydellä tarkoitetaan esimerkiksi tutkimusprosessin selostamista huolellisesti niin, että lukijalla on mahdollisuus seurata tutkijan ajattelua tekstin perusteella (Saaranen-Kauppinen & Puusniikka 2006, 23).

Kehysanalyysi ei ollut minulle tuttu tutkimusmenetelmä ennen opinnäytetyön tekemistä. Etsiskellessäni välinettä uutisoinnin tulkitsemiselle ja tutkimiselle, sain vihjeen poliisiammattikorkeakoulun kirjaston informaattikko Anna-Riitta Leppäseltä. Perehdyin tutkimusmenetelmään kesän aikana ja toteusin sen käyttökelpoiseksi vaihtoehdoksi lähestyä teemaa. Sosiologiasta mediatutkimuksenkin käyttöön levinyttä menetelmää oli käytetty niin paljon suomenkielisessäkin tutkimuksessa, että lukemalla niitä pystyin omaksumaan menetelmän peruseriaatteet.

Kehystäminen itsessään oli aluksi helpon tuntuista, vaikka kehysten nimeäminen ei sitä ollutkaan tai niille ei löytynyt itselle yhtä selkeää kuvaavaa nimeä. Kirjoitellessani itselleni jonkinlaista sisällysluetteloä kuhunkin raakakehykseen liittyvistä asioista löysin muista tutkimuksista tunnistettuja kehyksiä, joita aloin sijoittamaan omaan aineistooni. Tosin kehyksiä oli lukemissani tutkimuksissa nimetty kymmeniä ja monet tutkijat olivat nimenneet täysin omansa. Tässä tutkimuksessa onkin hyvä huomioida kehysanalyysin perusluonne. Kaikki kehykset ovat syntyneet oman tulkintani perusteella, vaikka olenkin hakenut apua niiden nimeämiseen muilta tutkijoilta.

Aikaisemmasta perehtyneisyydestä mediatutkimukseen ja kehysanalyysiin menetelmänä olisi ollut huomattavaa hyötyä työssäni. Siitä huolimatta koen, että analyysini on onnistunut ja olen esimerkkien ja asiansanojen avulla onnistunut sanoittamaan kehyksen raamit, joihin myös kehysten nimeäminen perustuu. Kokeneempi tutkia olisi mahdollisesti voinut tunnistaa myös useampia kehyksiä

näiden kehysten sisältä, mutta se ei kuitenkaan mitätöisi työssäni tunnistamiani kehyksiä. Haasteeksi tai vähintään huomioksi koin sen, että sama uutinen saattoi kuulua parhaimmillaan eri osiltaan kaikkiin tunnistamiini kehyksiin. Sekin on täysin mahdollista, että olen tulkinut uutisia täysin toisin, kuin toimittaja on ne tarkoittanut.

Tämän opinnäytetyön ensisijainen tarkoitus oli vastata kysymykseen, millaisissa kehyksissä suomalaisissa medioissa käsitellään droneja koskevaa uutisointia. Tunnistin ja nimesin tutkimukseni neljä kehystä, jotka olivat asiantuntijuuden kehys, ihmisten kehys, konfliktin kehys ja sosiaalinen kehys. Kehysten nimeäminen ja rajaaminen on tehty perustellusti aikaisemmissa tutkimuksissa tunnistettuihin kehyksiin. Kehyksiä olisi mahdollista myös analysoida tarkemmin, mutta omassa työssäni oli kuitenkin tarkoitus ainoastaan tutkia ja tunnistaa ne kehykset, joita näissä uutisoinneissa käytettiin.

Nyt syksyllä 2023, otettuani hieman etäisyyttä vuosi sitten huomattavasti runsaampana ilmenneeseen droneuutisointiin, koen tietyllä tavalla mahdollisen jatkotutkimuksen kannalta edelleen kiinnostavana alkuperäisen ajatukseni vertailusta uutisoinnin ja todettujen sekä tutkittujen poliisin PATJA-järjestelmän ilmoitusten välillä. Tämä luonnollisestikin edellyttäisi tutkimusluvan saantia. Menetelmänä kehysanalyysi mahdollistaisi tunnistamieni kehysten syvemmän analyysin. Aineistoa analysoimalla voisi mahdollisesti löytää vastauksia esimerkiksi siihen, miten ja millaisissa kehyksissä tehty uutisointi vaikuttaa ilmiön kehittymiseen. Ruokkiiko uutisointi lisääntyneitä dronehavainnointia vai lisääntynyt dronehavainnointi uutisointia?

## LÄHTEET

Alasuutari, P. 1994: Laadullinen tutkimus. Tampere. Vastapaino.

Brunnsberg M. Iltalehti.fi artikkelissa "Mitä Norjan ilmatilassa tapahtuu?". Luettavissa: <https://www.iltalehti.fi/ulkomaat/a/7ec29203-43d8-406e-a0c3-74f18986bb7a> Luettu 16.4.2023

Gamson, W. & Lasch, K. 1980: The Political Culture of Social Welfare Policy, CRSO Working Paper No. 221, University of Michigan.

Goffman, E. 1974: Frame analysis: An Essay on the Organization of Experience. London, Harper and Row.

Grym, P. 2021: Toimittajien asenteet ja Kontulan kuvaus Yleisradion verkkouutisoinnissa. Haga-Helia ammattikorkeakoulu. Master-opinnäytetyö.

D'Angelo, P. 2002: Framing as a Multiparadigmatic Research: A Response to Entman. Journal of Communication 52(4):870 - 888

Entman, R. 1993: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. Journal of Communication, 43(4). Northwestern University.

Eurooppa-neuvosto, tiedotus, Consilium.europa.eu sivustoilla "Droonit: EU:n lentoturvallisuuden uudistus." Luettavissa: <https://www.consilium.europa.eu/fi/policies/drones/> Luettu 12.4.2023

Haikansalo, A. & Korander, T. 2023: Poliisi (AMK) -opinnäytetyön ohje.

HE 223/2018. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisilain 2 luvun muuttamisesta

Hirsjärvi, S. & Remes, P. & Sajavaara, P. 2007: Tutki ja Kirjoita, Tammi, 13. osin uudistettu painos. Otavan Kirjapaino.

Hjelt Y. Yle.fi artikkelissa "Poliisi joutuu puuttumaan droonien lennättämiseen vain harvoin". Luettavissa: <https://yle.fi/a/3-12573415> Luettu 14.4.2023

Horsti, K. 2005: Vierauden rajat: Monikulttuurisuus ja turvapaikanhakijat journalismissa. Väitöskirja Tampereen yliopisto. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Tampere University Press. Väitöskirja.

Jylhä A. Is.fi artikkelissa "Norjassa on lisätty turvatoimia sabotaasin varalta". Luettavissa: <https://www.is.fi/ulkomaat/art-2000009147498.html> Luettu 12.4.2023

Kananen, J. 2014: Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä – Miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Suomen yliopistopaino Oy – Juvenes Print.

Karvonen, E. 2000: Tutkintakehys (frame) ja kehystäminen. Tiedotustutkimus, 23(2), 78-84, B1 Journal article. Tampereen yliopisto.

Korkala, H. 2010: Mitä nainen tekee mainoksessa – vai tekeekö mitään. Sukupuolen performatiivit esiin suomalaisessa aikakauslehtimainonnassa kehysanalyysin keinoin. Vaasan yliopisto. Pro gradu -työ.

Linna, T. Is.fi artikkelissa "Helputus Dronen omistajalle: Rajoituksiin vuoden lykkäys". Luettavissa: <https://www.is.fi/digitoday/art-2000008688605.html> Luettu 12.4.2023

Noppiari, E. & Hiltunen, I. 2018: Populistinen vastamedia eliittejä haastamassa. teoksessa M. K. Niemi, & T. Houni (Toimittajat), Media ja populismi: työkaluja kriittiseen journalismiin (Sivut 236–272). Vastapaino.

Ollakka, M. Erillisverkot.fi artikkelissa "Drone-laki parantaa ilmailuturvallisuutta". Luettavissa: <https://www.erillisverkot.fi/drone-laki-parantaa-ilmailuturvallisuutta/> Luettu 12.4.2023

Puroila, A-M. 2002: Kohtaamisia päiväkotiarjessa. Kehysanalyttinen näkökulma varhaiskasvatustyöhön. Oulun yliopisto. Kasvatustieteellinen tiedekunta. Väitöskirja.

Päivänlehti.fi artikkelissa Poliisi seuraa drone-havaintoja – "Ei ole rikosepäilyjä lennokkien lennättämisestä lentokieltoalueilla" 22.10.2022. Luettavissa: <https://www.paivanlehti.fi/poliisi-seuraa-drone-havaintoja-ei-ole-rikosepailyja-lennokkien-lennattamisesta-lentokieltoalueilla/> Luettu 12.4.2023

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2009: Menetelmäopetuksen tietovaranto KvaliMOTV. Kvalitatiivisten menetelmien verkko-oppikirja. Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston julkaisuja. Tampereen yliopisto.

Sirkkunen, E. & Haara, P. 2017: Yksityisyys ja notkea valvonta. Tampereen yliopisto. Viestintätieteiden tiedekunta. Kopio Niini.

Tanskanen, J. Yle.fi artikkelissa "Droonien lennättämiseen tulee tiukat säännöt". Luettavissa: <https://yle.fi/a/3-12235730> Luettu 14.4.2023

Toivanen, P. 2019: Vastamedia uutisten laskennallinen kehysanalyysi. Helsingin yliopisto. Tietojenkäsittelytieteen laitos. Pro gradu -työ.

Torniainen, A. 2018: Drone uhka! – miehittämättömien lennokkien valvonta ja torjunta, Poliisiammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö.

Väliverronen, E. 1996: Ympäristöuhkan anatomia: tiede, mediat ja metsän sairaskertomus. Tampereen yliopisto. Väitöskirja. Vastapaino.

Ylä-Anttila, T. 2018: Populist knowledge: “Post-truth” repertoires of contesting epistemic authorities, European Journal of Cultural and Political Sociology. Helsingin yliopiston tutkimusartikkelit.

